

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΔΟΜΗΣΗΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Χρόνος Διατήρησης :
Βαθμός Ασφάλειας : Αδιαβάθμητο
Θεσσαλονίκη, 30-09-2015
Αριθ. Πρωτ. : οικ. 14505
Βαθμός Προτεραιότητας : Κοινό

Ταχ. Δ/ση : Αδριανουπόλεως 24
Καλαμαριά Θεσσαλονίκης
Ταχ. Κώδικας : 551 33
Πληροφορίες : Δρ Σοφία Χριστοφόρου
Δρ Στυλιανός Μαυρομάτης
Αρ. Τηλεφώνου : 2310 483 231
Αρ. Τηλεομοιοτ. : 2310 483 247
Ηλεκτρον. Δ/ση : epbe@otenet.gr

ΠΡΑΞΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

που αφορά στην εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ
Α.Ε.Μ.Β.Χ.» για το Υποέργο Ολυμπιάδας των
Μεταλλευτικών – Μεταλλουργικών
Εγκαταστάσεων Μεταλλείων Κασσάνδρας
που βρίσκεται στη Δ.Ε. Μ. Παναγιάς του
Δ. Αριστοτέλη στο Νομό Χαλκιδικής

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν.1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'16-10-86) «Για την Προστασία του Περιβάλλοντος».
2. Το Ν.3010/2002 (ΦΕΚ 91 Α'25-04-02) «Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11 Ε.Ε. και 96/61 Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις».
3. Το Ν.4014/2011 (ΦΕΚ 209 Α'21-09-2011) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος».
4. Το Ν.4042/2012 (ΦΕΚ 24 Α'13-02-12) «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ – Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ – Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής».
5. Το άρθρο 9 «Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος» του Ν. 2947/2001 (ΦΕΚ 228 Α'09-10-01) «Θέματα Ολυμπιακής Φιλοξενίας, Έργων Ολυμπιακής Υποδομής και άλλες διατάξεις».
6. Το ΠΔ 100/28-08-2014 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής», με το οποίο συστάθηκε το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος της Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Δόμησης Ενέργειας και Μεταλλείων του ΥΠΕΚΑ, ως διάδοχη υπηρεσία του Τομέα Βορείου Ελλάδος της ΕΥΕΠ.
7. Την ΚΥΑ 69269/5387/1990 (ΦΕΚ 678 Β'25-10-90) «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών (Ε.Π.Μ.) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Ν.1650/1986».
8. Την ΚΥΑ ΗΠ 11014/703/Φ104/2003 (ΦΕΚ 332 Β'20-03-03) «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.)... με το άρθρο 2 του Ν.3010/2002».
9. Την ΚΥΑ ΗΠ 15393/2332/2002 (ΦΕΚ 1022 Β'05-08-02) «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν.3010/2002».
10. Την Υπουργική Απόφαση Δ7/Α/οικ.12050/2223/2011 του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που αφορά στον «Κανονισμό Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Κ.Μ.Λ.Ε.)» (ΦΕΚ 1227Β'14.6.2011).
11. Την Απόφαση Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (ΦΕΚ 573 Β'24.9.1985) «Περί των όρων διάθεσης λυμάτων και υγρών βιομηχανικών αποβλήτων σε φυσικούς αποδέκτες του Νομού Χαλκιδικής».
12. Την ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1909/Β/8.12.2010) περί «Καθορισμού Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) για τις συγκεντρώσεις ορισμένων ρύπων και ουσιών προτεραιότητας στα επιφανειακά ύδατα, σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 2008/105/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008 «σχετικά με Πρότυπα Ποιότητας

- Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) στον τομέα της πολιτικής των υδάτων και σχετικά με την τροποποίηση και μετέπειτα κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 82/176/ΕΟΚ, 83/513/ΕΟΚ, 84/156/ΕΟΚ, 84/491/ΕΟΚ και 86/280/ΕΟΚ και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», καθώς και για τις συγκεντρώσεις ειδικών ρύπων στα εσωτερικά επιφανειακά ύδατα και άλλες διατάξεις».
13. Την ΚΥΑ οικ. 4859/726/2001 (ΦΕΚ 253 Β'19.3.2001) περί «Μέτρων και περιορισμών για την προστασία του υδατικού περιβάλλοντος από απορρίψεις και ειδικότερα καθορισμού οριακών τιμών ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον Κατάλογο ΙΙ της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 4^{ης} Μαΐου 1976».
 14. Την ΚΥΑ 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192 Β'14-03-97) «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων».
 15. Την ΚΥΑ ΗΠ 50910/2727/2003 (ΦΕΚ 1909 Β'122-12-03) «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης».
 16. Την Απόφαση 2000/532/ΕΚ «για την αντικατάσταση της απόφασης 94/3ΕΚ για τη θέσπιση καταλόγου αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 1 ...για τα επικίνδυνα απόβλητα».
 17. Την Απόφαση 2003/33/ΕΚ «για τον καθορισμό κριτηρίων και διαδικασιών αποδοχής των αποβλήτων στους χώρους υγειονομικής ταφής σύμφωνα με το άρθρο 16 και το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 1999/31/ΕΚ».
 18. Την ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383 Β'128-03-2006) «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ».
 19. Την ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791 Β'30-06-2006) «Έγκριση Γενικών Τεχνικών Προδιαγραφών για τη Διαχείριση Επικινδύνων Αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. Β της υπ' αριθμ. ΗΠ 13588/725/2006 ΚΥΑ ... και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 7 (παρ.1) της οδηγίας 91/156/ΕΚ του Συμβουλίου της 18ης Μαρτίου 1991».
 20. Την ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009 (ΦΕΚ 2076 Β'25-09-2009) «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2006/21/ΕΚ της 15^{ης} Μαρτίου 2006 'σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ' του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαρτίου 2006».
 21. Την υπ' αριθμ. 2009/359/ΕΚ Απόφαση της Επιτροπής της 30^{ης} Απριλίου 2009 «Συμπλήρωση του ορισμού των αδρανών αποβλήτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 22 παράγραφος 1 στοιχείο στ) της οδηγίας 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας».
 22. Την υπ' αριθμ. 2009/360/ΕΚ Απόφαση της Επιτροπής της 30^{ης} Απριλίου 2009 «για τη συμπλήρωση των τεχνικών απαιτήσεων όσον αφορά το χαρακτηρισμό των αποβλήτων, τις οποίες ορίζει η οδηγία 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας».
 23. Την ΚΥΑ 40955/4862/13 (ΦΕΚ 2514 Β'107-10-13) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2012/45/ΕΕ της Επιτροπής της 3ης Δεκεμβρίου 2012 για την δεύτερη προσαρμογή στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο ... σχετικά με τις εσωτερικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων»
 24. Το ΠΔ 405/96 (ΦΕΚ 272 Α'16-12-96) «Κανονισμός φόρτωσης, εκφόρτωσης, διακίνησης και παραμονής επικινδύνων ειδών σε λιμένες και μεταφορά αυτών διά θαλάσσης».
 25. Την ΚΥΑ 43504/2005 (ΦΕΚ 1784 Β'120-12-05) «Κατηγορίες αδειών χρήσης υδάτων και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης τους, διαδικασία έκδοσης, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος αυτών».
 26. Την ΑΠ:οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για τα έργα α)«ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΕΣ-ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ» ΚΑΙ β) «ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ, ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΟΥ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΤΕΛΜΑΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ» της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.» στο Νομό Χαλκιδικής» της ΕΥΠΕ του ΥΠΕΚΑ.
 27. Την από 01-04-2013 καταγγελία της Βουλευτού κας Κατερίνας Ιγγλέζη και του Δημοτικού Συμβούλου Δ. Αριστοτέλη κου Κώστα Ευθυμίου (ΑΠ: 386/02-04-2013 του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ)
 28. Το ΑΠ:8.218/03-04-2013 έγγραφο του Δήμου Βόλβης με το οποίο διαβιβάστηκε η ανωτέρω καταγγελία (ΑΠ: 421/04-04-2013 του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ).
 29. Το ΑΠ: 1775/25-06-2013 έγγραφο της Επιθεώρησης Μεταλλείων Β. Ελλάδος, με το οποίο διαβιβάστηκε στην υπηρεσία μας η από 17-06-2013 αίτηση της κας Μουρελή Ευφροσύνης για την διερεύνηση καταγγελίας για εκπομπές σκόνης από τους ΠΟΛΙΤΕΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ (ΑΠ: 904/01-07-2013 του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ).
 30. Την από 23-05-2013 καταγγελία για εκπομπές σκόνης από τους ΠΟΛΙΤΕΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ (ΑΠ: 969/12-07-2013 του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ).

31. Το ΑΠ: Γ/ΕΞ/1952-1/24-07-2013 έγγραφο της Δ/σης Ανάπτυξης με τη διαβίβαση της από 17-06-2013 αίτηση της κας Μουρελή Ευφροσύνης (ΑΠ: 1051/29-07-2013 του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ).
32. Την από 05-04-2013 έκθεση αυτοψίας των επιθεωρητών του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ.
33. Το ΑΠ οικ.457/11-04-13 διαβιβατικό του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ με το οποίο απεστάλη στην εταιρεία η από 05-04-2013 Έκθεση αυτοψίας μαζί με το από 05-04-2013 πρωτόκολλο δειγματοληψίας υγρών αποβλήτων.
34. Τις από 05-07-2013, 27-09-2013, 22-10-2013, 21-01-2014, 22-05-2014, 26-08-2014 εκθέσεις αυτοψίας των επιθεωρητών του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ.
35. Τα από 05-04-2013, 21-01-2014, 30-01-2014, 07-02-2014, 25-02-2014, 22-05-2014, 30-05-2014 πρωτόκολλα δειγματοληψίας υγρών αποβλήτων από τον ΤΒΕ της ΕΥΕΠ.
36. Τα από 05-07-2013, 22-10-2013 πρωτόκολλα δειγματοληψίας στερεών από τον ΤΒΕ της ΕΥΕΠ.
37. Τα ΑΠ:19945-2 & 2Χ,19945-1 & 1Χ/07-08-2013 αποτελέσματα αναλύσεων στερεών δειγμάτων από ιδιωτικό εργαστήριο της από 05-07-2013 δειγματοληψίας (ΑΠ:1107/09-08-2013 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
38. Το ΑΠ: οικ.1511/08-11-2013 έγγραφο του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ, με το οποίο απεστάλησαν τα δείγματα στερεών που ελήφθησαν για χημικές αναλύσεις στη Χημική Υπηρεσία Λειβαδιάς του Γενικού Χημείου του Κράτους.
39. Το ΑΠ:30/053/1999/Β/28-02-2014 έγγραφο του ΓΧΚ με το οποίο απεστάλησαν τα ΑΠ:30/053/199/Β/3, 30/053/199/Β/8, 30/053/199/Β/9, 30/053/199/Β/10 αποτέλεσμα χημικών αναλύσεων στερεών της Χημικής Υπηρεσίας Λιβαδίας του ΓΧΚ (ΑΠ: 256/12-03-2014 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
40. Την από 17-12-2013 Τεχνική Έκθεση ιδιωτικού εργαστηρίου με επισυναπτόμενα τα υπ' αριθμ.: 20438-1Χ & 1, 20438-2Χ & 2, 20438-3Χ & 3 και 20438-4 αποτελέσματα χημικών αναλύσεων στερεών (ΑΠ: 42/16-01-2014 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
41. Τα από 12-04-2013 αποτελέσματα χημικών αναλύσεων υγρών αποβλήτων της από 05-04-2013 δειγματοληψίας (ΑΠ: 474/12-04-2013 του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ).
42. Τα ΑΠ:20675-1Χ, 20746-1Χ & 20720-1Χ/19-03-14 αποτελέσματα χημικών αναλύσεων υγρών αποβλήτων των από 21-01, 07-02 και 30-01-2014, αντίστοιχα δειγματοληψιών (ΑΠ: 316/27-03-2014 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
43. Τα ΑΠ:21091-1Χ/07-08-14 αποτελέσματα χημικών αναλύσεων υγρών αποβλήτων των από 30-05-2014 δειγματοληψιών (ΑΠ: 881/07-08-2014 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
44. Τα ΑΠ:21058-3 Χ/07-08-14 αποτελέσματα χημικών αναλύσεων υγρών αποβλήτων των από 22-05-2014 δειγματοληψιών (ΑΠ: 882/07-08-2014 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
45. Τα ΑΠ:20786-3Χ/09-04-14 αποτελέσματα χημικών αναλύσεων υγρών αποβλήτων των από 25-02-2014 δειγματοληψιών (ΑΠ: 390/10-04-2014 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
46. Την ΑΠ Χ/ΣΤΡ/1341/23-04-2013 επιστολή της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.», με την οποία απέστειλε στοιχεία που ζητήθηκαν με την από 05-04-13 έκθεση αυτοψίας (Α.Π. 569/02-05-2013 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
47. Την ΑΠ Χ/ΣΤΡ/1382/29-08-2013 επιστολή της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.», με την οποία απέστειλε στοιχεία που ζητήθηκαν με την από 05-07-13 έκθεση αυτοψίας (ΑΠ: 1172/30-08-2013 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
48. Την ΑΠ: Χ/ΣΤΡ/1404/05-11-2013 επιστολή της εταιρείας, με την οποία απεστάλησαν στοιχεία που ζητήθηκαν με την από 27-09-2013 έκθεση αυτοψίας (ΑΠ: 1508/07-11-2013 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
49. Την ΑΠ:Χ/ΣΤΡ/1376/05-08-2013 επιστολή της εταιρείας, με την οποία διαβιβάστηκε στον ΤΒΕ/ΕΥΕΠ η «Έκθεση Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης για το έτος 2012» (ΑΠ: 1104/07-08-2014 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
50. Την ΑΠ:Χ/ΣΤΡ/1499/20-05-2014 Επιστολή της εταιρείας, με την οποία διαβιβάστηκε στον ΤΒΕ/ΕΥΕΠ η «Έκθεση Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης για το έτος 2013» (ΑΠ:543/23-05-2014 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
51. Το ΑΠ: οικ. 834/19-06-2013 ερώτημα της υπηρεσίας μας προς την ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ
52. Το ΑΠ: οικ. 170628/24-09-2013 έγγραφο της ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ, με το οποίο διαβιβάστηκε στην Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ) το ανωτέρω ερώτημα (Α.Π. 1305/26-09-2013 του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ).
53. Το ΑΠ: 191195/29-11-2013 έγγραφο της ΕΓΥ (ΑΠ: 1610/02-12-2013 του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ).
54. Το ΑΠ οικ.1650/10-12-2013 ερώτημα του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ προς την ΕΕΕΤΠΟ σχετικά με τα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων της «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΑΕ».
55. Το ΑΠ:49/17-01-2014 έγγραφο του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ προς την εταιρεία σχετικά με τα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων της δραστηριότητας.
56. Το ΑΠ:1428/02-12-2013 έγγραφο του ΤΒΕ/ΕΥΕΠ με το οποίο διαβιβάστηκαν στον Εισαγγελέα τα αποτελέσματα προκαταρκτικής εξέτασης σε εκτέλεση της ΑΒΜ:Α2013/9885 Εισαγγελικής παραγγελίας.
57. Το ΑΠ: οικ.691/30-06-2014 έγγραφο του ΤΒΕ της ΕΥΕΠ σχετικά με την ανάγκη διαρκούς και επαρκούς παρακολούθησης και ελέγχου του έργου.

58. Την ΑΠ: οικ. 486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου του ΤΕΠ/ΕΒΕ.

59. Το ΑΠ: Α2297/16-02-2015 απολογητικό υπόμνημα της εταιρείας (ΑΠ:ΕΒΕ/1938/18-02-2015).

ΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ

ότι κατά τις επιθεωρήσεις που διενεργήθηκαν στις 05-04-2013, 05-07-2013, 27-09-2013, 22-10-2013, 21-01-2014, 22-05-2014 και 26-08-2014 και τις δειγματοληψίες υγρών που διενεργήθηκαν επιπλέον στις 30-01-2014, 7 & 25-02-2014 από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος του Τομέα Βορείου Ελλάδος της ΕΥΕΠ/ΥΠΕΚΑ, Δρ Σοφία Χριστοφόρου και Δρ Στυλιανό Μαυρομάτη, για τον έλεγχο τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας του Υποέργου Ολυμπιάδας «Απομάκρυνση, Καθαρισμός & Αποκατάσταση Χώρου Απόθεσης Παλαιών Τελμάτων Ολυμπιάδας» των Μεταλλευτικών – Μεταλλουργικών Εγκαταστάσεων Μεταλλείων Κασσάνδρας της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.Μ.Β.Χ.», που βρίσκεται στην Ολυμπιάδα του Δήμου Αριστοτέλη στο Νομό Χαλκιδικής, διαπιστώθηκε παράβαση διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων.

Ειδικότερα διαπιστώθηκε:

Παράβαση 1η: Ελλιπής υποβολή στοιχείων σχετικά με την επικινδυνότητα του παραγόμενου προϊόντος (συμπύκνωμα πυριτών).

Η εταιρεία δεν παρέθεσε στην εγκεκριμένη ΜΠΕ (2009) που συνοδεύει την ΑΠ:οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με θέματα επικινδυνότητας του προϊόντος και κατά συνέπεια δεν προέβλεψε μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό του, προκειμένου να αποτρέπεται η ρύπανση περιβάλλοντος και να διασφαλίζεται η προστασία της ανθρώπινης υγείας, κατά παράβαση των Πινάκων 1 & 2 της ΚΥΑ 69269/5387/1990 (ΦΕΚ 678 Β' /25-10-90) και του άρθρου 1 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α' /16-10-86).

Επισημαίνεται ότι από την εν λόγω παράβαση δημιουργείται κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Η εταιρεία δεν αποδέχεται την παράβαση και στο από 16-02-2014 απολογητικό της υπόμνημα μεταξύ άλλων αναφέρει:

«Δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι η εταιρία δεν παρέθεσε στοιχεία για το παραγόμενο προϊόν «συμπύκνωμα αρσενοπυρίτη». Στις εγκεκριμένες ΜΠΕ του έργου έχουν δοθεί αναλυτικά στοιχεία για το παραγόμενο προϊόν..... Επιπροσθέτως, δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι η εταιρία δεν παρέθεσε στοιχεία σχετικά με το θέμα επικινδυνότητας του προϊόντος. Στις εγκεκριμένες ΜΠΕ του έργου έχει δοθεί πλήρης χαρακτηρισμός του προϊόντος «συμπύκνωμα αρσενοπυρίτη». Αναλυτικά:

- Στην ΜΠΕ (2009), Παράρτημα V(A), Περιβαλλοντικός Χαρακτηρισμός Δειγμάτων, ΕΜΠ 2005, σελ. 18-23.
- Στην ΜΠΕ (2009), Παράρτημα V(B), Δειγματοληψίες, δοκιμές περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού, χημικές αναλύσεις και φυσικοχημικές μετρήσεις σε μεταλλευτικά υλικά των Μεταλλείων Κασσάνδρας, ΑΠΘ 2009, σελ. 88-93.
- Στη ΜΠΕ (2010), Παράρτημα IV(4), Περιβαλλοντικός Χαρακτηρισμός Δειγμάτων, ΕΜΠ 2005, σελ. 18-23.
- Στη ΜΠΕ (2010), Παράρτημα IV(7), Δειγματοληψίες, δοκιμές περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού, χημικές αναλύσεις και φυσικοχημικές μετρήσεις σε μεταλλευτικά υλικά των Μεταλλείων Κασσάνδρας, ΑΠΘ 2009, σελ. 88-93.....

Επιπρόσθετα θα πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

1. Βάσει του κανονισμού CLP 1272/2008 άρθρο 1 παρ. 2-5. Τα ορυκτά, μεταλλεύματα και συμπυκνώματα μεταλλευμάτων υπόκεινται στην εφαρμογή του κανονισμού CLP για την ταξινόμηση, επισήμανση και συσκευασία του.
2. Τα ορυκτά, μεταλλεύματα και συμπυκνώματα μεταλλευμάτων είναι στερεά σύμφωνα με τον κανονισμό CLP 1272/2008 Παράρτημα I. Κοινοποίηση πρέπει να γίνεται 1 μήνα μετά την τοποθέτηση στην αγορά.
3. Από 1/12/2010 οι ουσίες πρέπει να ταξινομούνται σύμφωνα και με το CLP και με το DSD (παλαιότερη νομοθεσία) μέχρι 1/6/2015, ενώ επισήμανση και συσκευασία πραγματοποιείται μόνο σύμφωνα με το CLP.
4. Σύμφωνα με τα παραπάνω η εταιρία προχώρησε σε 1η κοινοποίηση στον ECHA στις 28/12/2010 για το συμπύκνωμα μολύβδου και ψευδαργύρου. Μετά τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε διορθώσαμε και συμπληρώσαμε την κοινοποίηση μας προσθέτοντας και το συμπύκνωμα πυρίτη Ολυμπιάδας στις 23/11/11 (πολύ πριν την έναρξη παραγωγής του από την διεργασία του καθαρισμού των παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας).

Επίσης τα παραγόμενα προϊόντα αποτελούν φυσικό προϊόν και μίγμα ορυκτών τα οποία δεν έχουν ταξινομηθεί. Η αρχική ταξινόμηση των παραγομένων συμπυκνωμάτων έγινε με βάση την στοιχειακή χημική ανάλυση, ώστε να επιτύχουμε τη μέγιστη δυνατή προστασία και υπό το δυσμενέστερο δυνατό σενάριο το οποίο σταδιακά θα βελτιωθεί με έρευνες και δοκιμές τεκμηρίωσης. Η διαδικασία αυτή ακολουθήθηκε από όλες της ευρωπαϊκές μεταλλευτικές επιχειρήσεις που είναι μέλη του EUROMINES. Ήδη η εταιρεία έχει προχωρήσει σε βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις και σε πρόσθετες βιοχημικές δοκιμές για την ασφαλέστερη ταξινόμηση των παραγομένων συμπυκνωμάτων.

Επίσης, δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι η εταιρία δεν προέβλεψε μέτρα για τον ασφαλή χειρισμό τόσο των πρώτων υλών όσο και των τελικών προϊόντων, προκειμένου να μη προκύψουν επιπτώσεις στο περιβάλλον. Τόσο στις εγκεκριμένες ΜΠΕ (2009 και 2010) του έργου όσο και στην ΚΥΑ ΕΠΟ (2011) προβλέπονται μια σειρά από μέτρα και περιορισμοί για τον ασφαλή χειρισμό του και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Χαρακτηριστικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Αποθήκευση των παραγομένων συμπυκνωμάτων σε στεγασμένους και κλειστούς από τρεις πλευρές χώρους, με δάπεδο επιστρωμένο με σκυρόδεμα.
- Μεταφορά των συμπυκνωμάτων από τα εργοστάσια εμπλουτισμού στο λιμάνι Στρατωνίου με σκεπασμένα φορτηγά αυτοκίνητα στεγανής καρότσας.
- Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή διαρροών στερεών ή υγρών ανεπεξέργαστων αποβλήτων καθώς και όξινων απορροών σε υδάτινους αποδέκτες και αποστραγγιστικά αυλάκια.
- Η μεταφορά των υλικών (παλαιών τελμάτων, προϊόντων) να γίνεται με φορτηγά οχήματα στεγανής καρότσας για την αποφυγή διαρροών στις οδούς κίνησης των και σκεπαστού φορτίου για την πρόληψη εκπομπής σκόνης.

Η εταιρεία δεν αποδέχεται την παράβαση, χωρίς όμως να προβάλλει ορθά επιχειρήματα, συγχέοντας τις υποχρεώσεις που απορρέουν από Ευρωπαϊκές και Εθνικές Διατάξεις. Από τα στοιχεία που παραθέτει προκύπτει ότι γνώριζε την υποχρέωσή της για την ταξινόμηση ως προς την επικινδυνότητα του προϊόντος Ολυμπιάδας «συμπυκνώματα πυριτών», την οποία και ορθώς εκπλήρωσε. Η ταξινόμηση των μεταλλευτικών προϊόντων ως προς την επικινδυνότητα, ανεξαρτήτως της χημικής ή φυσικής μεταβολής που έχουν υποστεί, υπόκειται στο πεδίο εφαρμογής τόσο της οδηγίας 1999/45/EK (χημική νομοθεσία), όσο και του Κανονισμού 1272/2008 της ΕΕ (CLP) που αντικατέστησε τη χημική νομοθεσία και ο οποίος τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή από 01-06-2015, όπως ορθά αναφέρει και η ίδια. Η εταιρεία, σε εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων σε συνδυασμό με το άρθρο 31 του Κανονισμού 1907/2006 (REACH), προχώρησε στον προσδιορισμό της επικινδυνότητας του προϊόντος Ολυμπιάδας και συνέταξε σχετικό Δελτίο Δεδομένων Ασφαλείας (ΔΔΑ), σύμφωνα το οποίο το εν λόγω προϊόν ταξινομείται ως «επιβλαβές», «τοξικό στην αναπαραγωγή κατηγορίας 1» και «επικίνδυνο για το υδάτινο περιβάλλον», σύμφωνα με την ορολογία της χημικής νομοθεσίας. Σημειώνεται, ότι η ανωτέρω ταξινόμηση επιβεβαιώθηκε για την ορθότητά της από το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ), το οποίο έλεγξε το ΔΔΑ.

Σχετικά με την αναφορά της εταιρείας για την εξαίρεση των μεταλλευτικών προϊόντων που δεν έχουν τροποποιηθεί χημικά, από τον Κανονισμό 1907/06/EK REACH, διευκρινίζεται ότι αυτή η εξαίρεση δε σχετίζεται με τις ως άνω υποχρεώσεις της, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 2, §7.β, σε συνδυασμό με το Παράρτημα V του ως άνω Κανονισμού, η εξαίρεση αφορά μόνο στην υποχρέωση καταχώρησης κατά REACH στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων (European Chemical Agency – ECHA), τίτλος II, καθώς επίσης και στους τίτλους V και VI, οι οποίοι αφορούν στην Αξιολόγηση της Χημικής Ασφάλειας και την Αξιολόγηση του Φακέλου, αντίστοιχα. Ωστόσο, υπόκεινται στις λοιπές υποχρεώσεις όπως σύνταξης Δελτίου Δεδομένων Ασφαλείας, ταξινόμησης ως προς την επικινδυνότητα κ.τ.λ.. και επομένως δεν επηρεάζονται οι λοιπές υποχρεώσεις.

Τονίζεται βέβαια, ότι η καταλογιζόμενη στην εταιρεία παράβαση δεν αφορά στη μη εφαρμογή των διατάξεων των Κανονισμών REACH και CLP, αλλά στο γεγονός ότι δεν παρέθεσε στη ΜΠΕ και γενικότερα δεν απέστειλε στην αδειοδοτούσα αρχή τις ανωτέρω πληροφορίες, σχετικά με την επικινδυνότητα του παραγόμενου προϊόντος και συγκεκριμένα το ΔΔΑ, στο πλαίσιο της υποχρέωσης της για την παράθεση όλων των πληροφοριών για τα υλικά/προϊόντα της παραγωγικής διαδικασίας, πολύ δε περισσότερο όταν αυτές αφορούν σε θέματα επικινδυνότητας, σε εφαρμογή των διατάξεων της ΚΥΑ 69269/5387/1990 και του άρθρου 1 του Ν.1650/86. Συγκεκριμένα, οι Πίνακες 1 και 2 της εν λόγω ΚΥΑ, απαιτούν στο περιεχόμενο της ΜΠΕ να περιλαμβάνεται και «*κατάλογος πρώτων υλών ... τελικών προϊόντων στον οποίο θα φαίνονται το είδος, οι ποσότητες, τα μέσα μεταφοράς, ο τόπος προμήθειας και διάθεσής τους. Ειδικότερα απογραφή τυχόν τοξικών ουσιών, οι οποίες πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ή να αποθηκευτούν στην εγκατάσταση*». Αντίθετα, οι ειδικές διατάξεις και τυχόν εξαιρέσεις των Κανονισμών REACH και CLP δεν αποτελούν κριτήριο για τα στοιχεία που απαιτούνται για την πληρότητα της ΜΠΕ και τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Τα στοιχεία που επικαλείται η εταιρεία ότι παρέθεσε στα παραρτήματα της ΜΠΕ (2009), για τον περιβαλλοντικό χαρακτηρισμό του προϊόντος «*συμπύκνωμα αρσενοπυρίτη*» αφορούν σε χημικές αναλύσεις σύστασης, δοκιμές έκπλυσης, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2003/33/EK και στο δυναμικό παραγωγής οξύτητας. Τα εν λόγω στοιχεία δεν σχετίζονται με δεδομένα προσδιορισμού επικινδύνων ιδιοτήτων και ταξινόμησης ως προς την επικινδυνότητα, αφού όπως προαναφέρθηκε η διαδικασία αυτή καθορίζεται ρητά από τις διατάξεις της Χημικής Νομοθεσίας και του Κανονισμού CLP.

Οι πληροφορίες αυτές θα έδιναν τη δυνατότητα στην αδειοδοτούσα αρχή να εκτιμήσει τους πιθανούς κινδύνους σε όλα τα στάδια χειρισμού του προϊόντος και να θέσει όρους και προϋποθέσεις για τον ασφαλή χειρισμό του, προκειμένου να επιτυγχάνεται αδιαλείπτως υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας, αλλά και του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 1 του Ν. 1650/86. Η αναγκαιότητα αυτή μάλιστα ενισχύεται από το γεγονός ότι η διακίνηση του εν λόγω προϊόντος, σύμφωνα με το τμήμα 14 του ΔΔΑ, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την ασφαλή μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, η οποία ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με την ΚΥΑ 40955/4862/13 για την οδική μεταφορά (ADR) και IMDG για τη θαλάσσια μεταφορά και επομένως αυτή η υποχρέωση θα έπρεπε αφενός να συμπεριληφθεί στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους του έργου και αφετέρου να τηρηθεί από την εταιρεία. Ειδικά, όσον αφορά στην οδική μεταφορά του, κατά το ατύχημα που έλαβε χώρα στις 11-09-2013, οπότε σημειώθηκε διαφυγή συμπύκνωμα σιδηροπυριτών από φορτηγό που το μετέφερε, προέκυψε ζήτημα κατά πόσο τηρούνται, από πλευράς της εταιρείας, οι διατάξεις ασφαλούς μεταφοράς επικινδύνων υλικών (ADR). Η εταιρεία παραλείποντας την υποβολή αυτών των στοιχείων στη ΜΠΕ (2009), σχετικά με τη μεταφορά ανέφερε χαρακτηριστικά: «*το προϊόν θα πωλείται σε μεταλλουργίες του εξωτερικού. Για την πώληση του προϊόντος προβλέπεται μεταφορά με σκεπαστά φορτηγά αυτοκίνητα στεγανής καρότσας προς υφιστάμενες λιμενικές εγκαταστάσεις απ' όπου θα φορτώνεται σε φορτηγά πλοία σε μορφή χύδην ή συσκευασμένο σε containers για εξαγωγή*». Σε συνέχεια αυτού και μη γνωρίζοντας η Διοίκηση ότι πρόκειται για επικίνδυνο υλικό, αρκέστηκε στον όρο δ2.100 της ΚΥΑ ΕΠΟ: «*Η μεταφορά των υλικών (παλαιών τελμάτων, προϊόντων) να γίνεται με φορτηγά οχήματα στεγανής καρότσας για την αποφυγή διαρροών στις οδούς κίνησής των και σκεπαστού φορτίου για την πρόληψη εκπομπής σκόνης*». Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, για μεγάλο χρονικό διάστημα, όπως προκύπτει από την παράβαση 2, το προϊόν να διακινείται δια της θάλασσας χωρίς την τήρηση των σχετικών διατάξεων ασφαλούς θαλάσσιας μεταφοράς, με κίνδυνο την πρόκληση ρύπανσης

περιβάλλοντος αλλά και κίνδυνο για την υγεία των εμπλεκομένων, λόγω μη λήψης των απαιτούμενων μέτρων προστασίας και ασφάλειας. Επιπλέον παράδειγμα όρων που παραλείφθηκαν είναι και αυτοί που σχετίζονται με τις δηλώσεις προφύλαξης του ΔΔΑ που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποφυγή εισπνοής και ελευθέρωσης στο περιβάλλον, τη χρήση ατομικών μέτρων προστασίας και τη συλλογή της ουσίας σε περίπτωση διαφυγής, αφού πρόκειται για υλικό που ταξινομείται ως επικίνδυνο για την υγεία και για το υδατικό περιβάλλον και εμπίπτει στα υλικά οξείας τοξικότητας κατηγορίας κινδύνου 4. Αντί αυτού η εταιρεία περιγράφει εν συντομία αυτές τις διαδικασίες στο απολογητικό της, και όχι στη ΜΠΕ, όπως στοιχειωδώς επιβάλλεται για την πληρότητά της.

Επομένως, από τα ανωτέρω συμπεραίνεται ότι η εταιρεία μη αποστέλλοντας στην αδειοδοτούσα αρχή το ΔΔΑ, καθώς επίσης και τα αναγκαία μέτρα ασφαλείας για την πρόληψη εκδήλωσης κινδύνων στην υγεία και το περιβάλλον, δεν τήρησε τη σχετική υποχρέωσή της, κατά παράβαση των διατάξεων της ΚΥΑ 40955/4862/13, με αποτέλεσμα να μη συμπεριληφθούν σχετικοί όροι και υποχρεώσεις στην ΚΥΑ, με κίνδυνο την πρόκληση βλάβης στην υγεία και στο περιβάλλον.

Η εταιρεία μέχρι τη συγγραφή της παρούσας δεν προσκόμισε στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι απέστειλε στην αδειοδοτούσα αρχή στοιχεία για την επικινδυνότητα του προϊόντος Ολυμπιάδας, προκειμένου και αυτή να προχωρήσει σε ανάλογη τροποποίηση των όρων της ΚΥΑ ΕΠΟ.

Συνεπώς, δεν αναιρείται η παράβαση που διαπιστώθηκε από τις επιθεωρήτριες κατά την αυτοψία και τον έλεγχο.

Παράβαση 2η: Μη τήρηση διατάξεων ασφαλούς θαλάσσιας μεταφοράς του προϊόντος Ολυμπιάδας

Το διακινούμενο προϊόν Ολυμπιάδας, κατά το χρονικό διάστημα 2012 έως τον Οκτώβριο 2013, δεν είχε δηλωθεί ως επικίνδυνο εμπόρευμα και ως εκ τούτου δεν τηρήθηκαν οι απαιτήσεις και οι περιορισμοί που προβλέπονται στον IMDG Code, κατά παράβαση του άρθρου 19 του ΠΔ 405/96 (ΦΕΚ 272 Α'/16-12-96) και του άρθρου 1 του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160 Α'/16-10-86).

Επισημαίνεται ότι από την εν λόγω παράβαση δημιουργείται κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Τα επιχειρήματα της εταιρείας δεν προβάλλονται ορθά, διότι η αναφερόμενη στο απολογητικό υπόμνημα παραγγελία της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, αφορούσε στη διερεύνηση τυχόν ρύπανσης της θάλασσας κατά τη διακίνηση των προϊόντων της εταιρείας από το λιμάνι Θεσσαλονίκης και όχι για τον αν τηρούνται οι διατάξεις θαλάσσιας μεταφοράς επικινδύνων υλικών. Εξάλλου, όπως ρητά αναφέρεται στο τέλος της προαναφερόμενης εισήγησης της Εισαγγελέως, η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο μετά το πόρισμα των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και τη μη διαπίστωση ρύπανσης, μόνο για το ποινικό σκέλος της υπόθεσης, και όχι για το διοικητικό. Ωστόσο, η συγκεκριμένη παράβαση δεν αφορά στην ρύπανση περιβάλλοντος αλλά στις διαδικασίες που έπρεπε να τηρούνται κατά τη μεταφορά του, προκειμένου αυτή να αποφεύγεται.

Όπως προέκυψε από τον έλεγχο των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, στο πλαίσιο εκτέλεσης της ως άνω Εισαγγελικής παραγγελίας, η εταιρεία τουλάχιστον κατά το 2012 και μέχρι τον Οκτώβριο του 2013, δεν τηρούσε τις προβλεπόμενες από τον διεθνή ναυτιλιακό κώδικα IMDG Code και το Π.Δ.405/96 διαδικασίες διακίνησης επικινδύνων εμπορευμάτων για τις θαλάσσιες μεταφορές του προϊόντος Ολυμπιάδας, παρά το γεγονός ότι αυτή η υποχρέωση αναφέρεται ρητά στο τμήμα 14 του ΔΔΑ του εν λόγω υλικού (§ 14.3 του ΔΔΑ. τάξη κινδύνου κατά τη μεταφορά IMDG: 9, περιβαλλοντικοί κίνδυνοι: IMDG: NAI), την οποία γνώριζε η εταιρεία, αφού η ίδια εξέδωσε, ως όφειλε, το εν λόγω ΔΔΑ.

Η εταιρεία, όπως προέκυψε από τα στοιχεία των μετέπειτα ελέγχων, από τον Οκτώβριο του 2013, αλλά και σύμφωνα με το από 10-11-2014 προσκομισθέν Σημείωμα Φόρτωσης, άρχισε να δηλώνει τα εμπορεύματα στην αρμόδια λιμενική αρχή ως επικίνδυνα, ακολουθώντας την προβλεπόμενη διαδικασία,

αναγνωρίζοντας έτσι τη σχετική υποχρέωσή της. Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στο να παρέχονται και να ελέγχονται αρμοδίως όλα τα σχετικά στοιχεία του επικινδύνου φορτίου, όπως η τεχνική ονομασία, η κλάση και κατάταξή τους και τα αναγκαία μέτρα προφύλαξης και διαχείρισης για την ασφάλεια του προσωπικού και του περιβάλλοντος, κατά τη θαλάσσια μεταφορά του.

Συνεπώς, παρά την μετέπειτα συμμόρφωση της εταιρείας δεν αναιρείται η παράβαση που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές κατά την αυτοψία και τον έλεγχο.

Παράβαση 3η: Ελλιπής τήρηση όρων και απαιτήσεων για έργα αποκατάστασης στην Ολυμπιάδα

Η εταιρεία εκτελούσε τις εργασίες απόληψης και αποκατάστασης του χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, κατά παράβαση των όρων της ΑΠ:οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ, της εγκεκριμένης ΜΠΕ (2009) του υποέργου και των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 272 Α'16-12-96) και ΗΠ 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791 Β'30-06-2006). Συγκεκριμένα:

- i. Σε κανένα τμήμα της λίμνης τέλματος, όπου είχαν γίνει επεμβάσεις, δεν είχαν ξεκινήσει παράλληλα εργασίες αποκατάστασης, κατά παράβαση των όρων δ2.88 & δ2.92 της ΚΥΑ ΕΠΟ και της εγκεκριμένης ΜΠΕ (2009) αποκατάστασης που τη συνοδεύει (§ 6.2.1).
 - ii. Η απόληψη γινόταν από διαφορετικά σημεία της επιφάνειας, χωρίς να τηρείται ένα ενιαίο μέτωπο επέμβασης, κατά παράβαση του όρου δ.2.88 της ΚΥΑ ΕΠΟ και της εγκεκριμένης ΜΠΕ του υποέργου που τη συνοδεύει (§6.2.1).
 - iii. Η εταιρεία εκτελούσε εργασίες αποκατάστασης των χώρων απόθεσης αρσενοπυρίτη και παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας, χωρίς να έχει προηγηθεί η έγκριση, με Απόφαση του Γ. Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Ειδικής Μελέτης Εξυγίανσης-Αποκατάστασης (ΕΜΕΑ), κατά παράβαση του όρου δ2.88 της ΚΥΑ ΕΠΟ, των άρθρων 9 & 12 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και του Κεφ. 7 του Παραρτήματος της ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/06, από τα οποία απαιτείται η έγκρισή της ΕΜΕΑ, πριν την έναρξη των έργων.
- i. Η εταιρεία, αναφορικά με την μη έναρξη εργασιών αποκατάστασης στο χώρο απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, προβάλλει στο απολογητικό της υπόμνημα ως μοναδικό επιχείρημα το γεγονός ότι δεν εκπονήθηκε και δεν εγκρίθηκε, εκ μέρους της διοίκησης, το προβλεπόμενο στο άρθρο δ3.4 της ΚΥΑ ΕΠΟ, συνολικό σχέδιο ρύθμισης των μετα-μεταλλευτικών χρήσεων γης των περιοχών επέμβασης του έργου. Ειδικότερα, αναφέρει μεταξύ άλλων: «...*Το ρυθμιστικό αυτό σχέδιο των μετα-μεταλλευτικών χρήσεων γης των περιοχών επέμβασης του έργου, μεταξύ των οποίων εντάσσεται και ο χώρος απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, αποτελεί νόμιμη προϋπόθεση κάθε εργασίας αποκατάστασης στην εν λόγω περιοχή. Και βέβαια, η μέθοδος αποκατάστασης που θα εφαρμοστεί σε μία περιοχή εξαρτάται άμεσα από την τελική χρήση γης της περιοχής. Τέτοιο σχέδιο δεν έχει εκπονηθεί, ούτε έχει εγκριθεί από την αρμόδια προς τούτο Επιτροπή και το ΥΠΕΚΑ αντίστοιχα σύμφωνα με τον ως άνω όρο, παρά το γεγονός ότι η εταιρεία μας έχει υποβάλει σχετική πρόταση, χωρίς μάλιστα να έχει σχετική υποχρέωση...*»

Το γεγονός ότι η διοίκηση δεν προχώρησε ως όφειλε στην εκπόνηση και έγκριση του εν λόγω σχεδίου, δεν επηρεάζει και δεν παρεμποδίζει την έναρξη εργασιών αποκατάστασης.

Η εκπόνηση του σχεδίου του όρου δ3.4 της ΚΥΑ ΕΠΟ έχει ως κύριο στόχο την αποκατάσταση της περιοχής, προκειμένου αυτή να παραδοθεί στην τοπική κοινωνία. Επομένως, σχετίζεται πρωτίστως με τις μετέπειτα χρήσεις, γεγονός βέβαια που θα επηρεάσει, ως ένα βαθμό, το είδος της τελικής αποκατάστασης που θα πρέπει να γίνει, μετά την ολοκλήρωση απόληψης της συνολικής ποσότητας του παλαιού τέλματος.

Η εταιρεία ωστόσο, ανεξάρτητα από τη μη εκπόνηση του ως άνω σχεδίου, και προκειμένου να επιτυγχάνεται βαθμιαία μείωση των αρνητικών και επιβαρυντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την μακροχρόνια παραμονή του τέλματος, όφειλε να προχωρήσει σε πρόδρομες εργασίες σταδιακής

εξυγίανσης/αποκατάστασης της περιοχής που ελευθερωνόταν από την απομάκρυνση του παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας. Αυτή η πρόβλεψη εξάλλου «περί σταδιακής αποκατάστασης του χώρου» αναφέρεται ρητά στον όρο δ3.12.ι της ΚΥΑ ΕΠΟ. Με τον τρόπο αυτό, η εταιρεία, όπως η ίδια δεσμεύτηκε, θα υλοποιούσε την υποχρέωσή της για «την ταχύτερη δυνατή απομάκρυνση αυτής της σημαντικής πηγής ρύπανσης της περιοχής» αλλά και την δέσμευσή της στην ΜΠΕ (2009) «...οι εργασίες αποκατάστασης θα γίνονται παράλληλα με τις εργασίες απομάκρυνσης, καθαρισμού, ώστε τα αποτελέσματα να είναι ορατά από τα πρώτα κιόλας στάδια έναρξης των εργασιών». Μετά από εργασίες διάρκειας ενάμιση έτους και παρά το γεγονός ότι η απόληψη του τέλματος είχε φτάσει περίπου στο 80%, της συνολικής επιφάνειας της λίμνης, δεν ήταν ορατά τα αποτελέσματα αποκατάστασης.

Εξάλλου, το γεγονός της επιβάρυνσης της περιοχής και ιδιαίτερα των επιφανειακών νερών της και τα θετικά αποτελέσματα της αποκατάστασης αναφέρονται χαρακτηριστικά στη ΜΠΕ (2011): «Επισημαίνεται ότι θετική συνεισφορά στη μείωση της ρύπανσης των επιφανειακών νερών της περιοχής της Ολυμπιάδας αναμένεται να έχει και η εξυγίανση της πλατείας απόθεσης αρσενοπυρίτη και η απομάκρυνση του παλαιού χώρου απόθεσης αποβλήτων εμπλουτισμού στην περιοχή».

Επομένως, οι πρόδρομες εργασίες εξυγίανσης/αποκατάστασης, θα έπρεπε να εκτελεστούν στο γενικό πλαίσιο των υποχρεώσεων της εταιρείας τήρησης των όρων της ΚΥΑ ΕΠΟ, ειδικότερα του όρου δ3.12.ι και της ΜΠΕ (2009) που εγκρίθηκε με αυτή. Η υλοποίησή τους θα συνέδραμε ουσιαστικά όσον αφορά στη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για την αποφυγή διαφυγής όξινων απορροών και γενικότερα στη μείωση της διαχρονικής επιβάρυνσης της περιοχής, γεγονός που θα επέφερε ορατά θετικά αποτελέσματα, από την έναρξη κιόλας του έργου και ανεξάρτητα από το σχεδιασμό για τις μετέπειτα χρήσεις του χώρου.

- ii Η εταιρεία δεν αποδέχεται την παράβαση, χωρίς ωστόσο, στο από 16-02-2015 απολογητικό της υπόμνημα, να προβάλλει ορθά τα επιχειρήματα της όπου αναφέρει: «Οι εργασίες γίνονται σε πλήρη συμφωνία με τα προβλεπόμενα με τον όρο καθώς και οι εργασίες απόληψης των παλαιών τελμάτων εκτελούνται και μάλιστα αδιάλειπτα και σε πλήρη συμφωνία με το χρονοπρόγραμμα...για την ταχύτερη δυνατή απομάκρυνση αυτής της σημαντικής πηγής ρύπανσης της περιοχής, και η απόληψη γίνεται από τον παλαιό χώρο απόθεσης με συμβατικά μηχανικά μέσα, και μεταφέρονται στο υφιστάμενο εργοστάσιο εμπλουτισμού για καθαρισμό τους...».

Σε αντιδιαστολή με την ως άνω αναφορά η εταιρεία στην εγκεκριμένη ΜΠΕ (2009) του έργου είχε αναφέρει: «Η απόληψη του παλαιού τέλματος από το χώρο απόθεσής του θα ξεκινήσει από τη βόρεια πλευρά του χώρου, ήτοι από τη θέση επαφής του ταμιευτήρα με το φυσικό κεκλιμένο υπόβαθρο, και θα κινείται με τη μορφή ενός ενιαίου επιμήκους μετώπου προς τη νότια πλευρά, λαμβάνοντας μέριμνα για τη διατήρηση του κατάντη τμήματος του φράγματος προκειμένου αυτό να λειτουργεί ως φράγμα συγκράτησης των υλικών κατά τη διάρκεια των εργασιών».

Όπως διαπιστώθηκε κατά τις αυτοψίες στις 05-07-2013 και 27-09-2013 και κατεγράφη στις σχετικές εκθέσεις αυτοψιών, τις οποίες συνυπέγραψε ο υπεύθυνος του έργου, οι εργασίες απόληψης γινόταν από διαφορετικά σημεία της επιφάνειας της λίμνης, προκειμένου, όπως αναφέρθηκε, να επιτευχθεί κάθε φορά τέλμα συγκεκριμένης σύστασης, προς εμπλουτισμό. Ο τρόπος αυτός εκτέλεσης των εργασιών απόληψης, αφενός έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την δέσμευση και υποχρέωση της εταιρείας για «τήρηση ενιαίου μετώπου» και αφετέρου είχε ως αποτέλεσμα σε όλο το χώρο της λίμνης να επικρατεί η εικόνα των «άναρχων» εργασιών. Το πλέον σημαντικό όμως είναι ότι η άναρχη απόληψη δεν επέτρεπε στην εταιρεία την παράλληλη εκτέλεση εργασιών σταδιακής αποκατάστασης, προκειμένου τα αποτελέσματα «να είναι ορατά από τα πρώτα κιόλας στάδια έναρξης των εργασιών» με απώτερο στόχο τη σταδιακή εξάλειψη/μείωση της πηγής ρύπανσης της περιοχής και επομένως το περιβαλλοντικό όφελος.

- iii. Η εταιρεία δεν αποδέχεται την ανωτέρω παράβαση και προβάλλει πάλι ως επιχείρημα, όπως και στο σκέλος ii, τη μη εκπόνηση και έγκριση, εκ μέρους της διοίκησης, του σχεδίου για την μετα-μεταλλευτική χρήση της περιοχής που προβλέπεται του όρου δ3.4: «Για μια ακόμη φορά μας καταλογίζονται

συνέπειες της αδικαιολόγητης αδράνειας της Διοίκησης. Όπως προαναφέρθηκε, πριν τον τελικό σχεδιασμό και κατ' επέκταση την εκπόνηση της οιασδήποτε μελέτης εξυγίανσης - αποκατάστασης, απαιτείται μεταξύ πολλών άλλων και η εκπόνηση και έγκριση του ρυθμιστικού σχεδίου για την μετα-μεταλλευτική χρήση της περιοχής που προβλέπεται από τον όρο δ3.4. Τέτοιο σχέδιο δεν έχει εκπονηθεί με ευθύνη της Διοίκησης. Προφανώς οι εργασίες που εκτελούνται σε αυτή τη φάση είναι προπαρασκευαστικές και περιορίζονται σε διαχείριση ρυπασμένων υλικών».

Όπως έχει αναφερθεί στο σκέλος ii της παράβασης, το κομβικό σημείο που διαφεύγει της εταιρείας, όσον αφορά στη λίμνη παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας, είναι η δέσμευση και υποχρέωσή της για «σταδιακή αποκατάσταση του χώρου που θα ελευθερώνεται». Αυτό σημαίνει ότι οι εργασίες απόληψης – αποκατάστασης, όπως πρότεινε η ίδια και έγιναν αποδεκτές από την διοίκηση, συνιστούν παράλληλες εργασίες, οι οποίες θα έπρεπε να εκτελούνταν ταυτόχρονα. Προϋπόθεση για την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης είναι, πριν την έναρξή τους, η έγκριση, με Απόφαση του Γ. Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Ειδικής Μελέτης Εξυγίανσης-Αποκατάστασης (ΕΜΕΑ), όπως προβλέπεται στα άρθρα 9 & 12 της ΚΥΑ 13588/725/2006 και στο Κεφ. 7 του Παραρτήματος της ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/06.

Ομοίως, σχετικά με τους χώρους απόθεσης αρσενοπυρίτη, όπως διαπιστώθηκε στις αυτοψίες στις 05-07-2013 και στις 27-09-2013, η εταιρεία εκτελούσε εργασίες αποκατάστασης, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβανόταν η απομάκρυνση ρυπασμένων χωμάτων και ο προγραμματισμός δειγματοληψιών για τον έλεγχο καθαρότητας του εδάφους. Μάλιστα, κατά την αυτοψία της υπηρεσίας στις 10-09-2015 στους χώρους απόθεσης αρσενοπυρίτη, δηλώθηκε από την εταιρεία ότι οι εργασίες αποκατάστασης, ειδικά στο χώρο τρία (3), είχαν ολοκληρωθεί, σύμφωνα με την εταιρεία, με πλήρη εξυγίανση του εδάφους του πυθμένα, βάσει των αποτελεσμάτων των δειγματοληψιών και πλήρη απομάκρυνση του περιμετρικού αναχώματος.

Η εκτέλεση των ως άνω εργασιών στους δύο χώρους (λίμνη τελμάτων και χώροι αρσενοπυρίτη), είναι σαφές ότι εντάσσονται στο πλαίσιο της εξυγίανσης/αποκατάστασης, οι οποίες θα έπρεπε να είχαν γίνει βάσει εγκεκριμένης μελέτης, όπως ρητά αναφέρεται στα άρθρα 9 & 12 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και στο Κεφ. 7 του Παραρτήματος της ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/06, δεδομένου ότι πρόκειται για απορρύπανση ρυπασμένων εδαφών με επικίνδυνες ουσίες. Η μελέτη αυτή θα περιλάμβανε στοιχεία αναφορικά με την έκταση του προβλήματος ρύπανσης και επομένως θα καθόριζε το είδος, τον αριθμό, την πυκνότητα των αναλύσεων που θα έπρεπε να γίνουν για την πληρέστερη απεικόνιση του ρυπασμένου χώρου. Τα στοιχεία αυτά θα καθόριζαν τον τεχνικό σχεδιασμό των εργασιών εξυγίανσης/αποκατάστασης, βάσει των οποίων, αφενός, θα έδινε τη δυνατότητα στη διοίκηση να παρακολουθεί και να ελέγχει την πορεία υλοποίησής των έργων και αφετέρου, θα διασφάλιζε, στο μέτρο του δυνατού την ορθή και αποτελεσματική υλοποίησή τους, την εξάλειψη της πηγής ρύπανσης της περιοχής και επομένως τη μεσοπρόθεσμη αλλά και μακροπρόθεσμη βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης της ήδη βεβαρυσμένης περιοχής. Αντιθέτως, η εταιρεία ουδέποτε υπέβαλε στη διοίκηση τις προβλεπόμενες ΕΜΕΑ, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να ελεγχθεί το έργο της αποκατάστασης που παράγαγε

Η υπηρεσία σαφώς και αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του έργου αποκατάστασης και την καθοριστική σημασία του έργου στην περιβαλλοντική αναβάθμισή της περιοχής. Ωστόσο, αυτό δεν συνεπάγεται την μην εφαρμογή και μη τήρηση των διαδικασιών που επιβάλλονται από την εθνική νομοθεσία, γεγονός που θα έθετε σε κίνδυνο τη ορθή υλοποίησή του. Αντιθέτως, η εφαρμογή των προβλεπόμενων προϋποθέσεων διασφαλίζει την επίτευξη, κατά το μέγιστο βαθμό, του επιθυμητού στόχου.

Συνεπώς, δεν αναιρείται η παράβαση που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές κατά την αυτοψία και τον έλεγχο

Παράβαση 4η: Διάθεση ανεπαρκώς επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων

Η εταιρεία διέθετε επεξεργασμένα υγρά απόβλητα (εκροές νερών μεταλλείου Ολυμπιάδας) στο περιβάλλον με υπερβάσεις ως προς τα επιτρεπόμενα όρια διάθεσης μετάλλων, καθώς και του pH, κατά παράβαση του όρου β2.β της ΑΠ:οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. Συγκεκριμένα:

- i. Η εταιρεία, σύμφωνα με τις δειγματοληψίες των επιθεωρητών, κατά το χρονικό διάστημα 21-01-2014 έως 30-05-2014 διέθεσε υγρά απόβλητα (νερά μεταλλείου) με υπερβάσεις ως προς τις συγκεντρώσεις των μετάλλων μαγγανίου (Mn), ψευδαργύρου (Zn), καδμίου (Cd), αρσενικού (As), ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα των αναλύσεων των δειγμάτων που ελήφθησαν στις 22 και 30-05-2014 το pH ήταν υψηλότερο του επιτρεπτού και στις 07-02-2014 η συγκέντρωση του ολικού (Fe) ήταν 1.200 μg/l, έναντι του ορίου 500 μg/l. Συγκεκριμένα, οι μέσες τιμές των συγκεντρώσεων των ανωτέρω μετάλλων, υπερέβαιναν από 100 έως και 1272 % τα εγκεκριμένα όρια, ενώ σε όλα τα στιγμιαία δείγματα οι συγκεντρώσεις των μετάλλων ψευδαργύρου (Zn) και μαγγανίου (Mn), υπερέβαιναν τα εγκεκριμένα όρια της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (ΦΕΚ 573 Β'/24.9.1985), όπως αναλυτικά φαίνονται στον πίνακα 2 της ΑΠ:οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου, κατά παράβαση του όρου β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ.
- ii. Η εταιρεία, κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013, σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις της για την Περιβαλλοντική Παρακολούθηση του έργου, διέθεσε υγρά απόβλητα με υπερβάσεις ως προς στις συγκεντρώσεις των μετάλλων σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn), ψευδάργυρος (Zn) και κάδμιο (Cd), για το οποίο μάλιστα οι υπερβάσεις αφορούσαν τόσο στην Ετήσια Μέση Συγκέντρωση (ΕΜΣ) όσο και στην Μέγιστη Επιτρεπόμενη Συγκέντρωση (ΜΕΣ). Επιπλέον, τα έτη 2012 και 2013 τα υγρά απόβλητα διατέθηκαν με υπερβάσεις στις ΕΜΣ και του μόλυβδου (Pb), ενώ το 2013 υπήρχε υπέρβαση και στην ΕΜΣ του αρσενικού (As). Επομένως, βάσει των αποτελεσμάτων της εταιρείας, προκύπτει ότι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων υπερέβαιναν τα επιτρεπόμενα όρια διάθεσης ως προς τα μέταλλα σίδηρο, μαγγάνιο, ψευδάργυρο, κάδμιο, μόλυβδο και αρσενικό, όπως αναλυτικά φαίνονται στον πίνακα 3 της ΑΠ:οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου, κατά παράβαση του όρου β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ.
- iii. Η εταιρεία στις 05-04-2013 διέθεσε όξινες απορροές (με pH = 2,67) δια μέσω οχετού σε κλάδο του ρέματος Μαυρόλακκα, κατάντη των χώρων αρσενοπυρίτη, με σημαντικά υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων (ολικός σίδηρος (Fe), μαγγάνιο (Mn) Χαλκός (Cu), ψευδάργυρος (Zn), ολικό χρώμιο (Cr) και αρσενικό (As)), οι οποίες υπερβαίνουν τα θεσμοθετημένα όρια του όρου β2.β από 55 έως 194.300 %, κατά παράβαση των όρων δ1.22 και β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ, του άρθρου 1 του Ν.1650/65 (ΦΕΚ 160 Α'/16-10-86) και του άρθρου 14 του Ν. 4042/12 (ΦΕΚ 24 Α'/13-02-12).

Επισημαίνεται ότι από την εν λόγω παράβαση προκλήθηκε ρύπανση του περιβάλλοντος, κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'/16-10-1986).

i & ii Η εταιρεία δεν αποδέχεται την ανωτέρω παράβαση αναφέροντας μεταξύ άλλων τα εξής στο από 12-02-2015 απολογητικό της υπόμνημα:

- «Τα νερά που αποστραγγίζουν από τα υπόγεια έργα του μεταλλείου Ολυμπιάδας δεν συνδέονται σε καμία περίπτωση με τις τρέχουσες παραγωγικές δραστηριότητες της εταιρείας μας ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ. Πρόκειται για φυσικά υπόγεια νερά που αντλούνται από τις παλαιές και μη παραγωγικές πλέον στοές του μεταλλείου οι οποίες διανοίχθηκαν από την δεκαετία του '80, όταν μεταλλειοκτήτρια εταιρία ήταν η «ΑΕΕΧΠ&Λ». Επίσης, όπως προαναφέρθηκε, οι σχετικοί ορισμοί της ΚΥΑ ΕΠΟ ως προς τιμές διάθεσης υγρών αποβλήτων αφορούν τη φάση συνολικής λειτουργίας του ευρύτερου ενιαίου έργου των Μεταλλείων Κασσάνδρας και θα καταστούν προφανώς ενεργοί και εφαρμόσιμοι το πρώτον με τον καθορισμό από τη διοίκηση των οριακών τιμών διάθεσης στον αποδέκτη, στο πλαίσιο του μέτρου ΟΜ10-01 του εγκεκριμένου σχεδίου διαχείρισης Περιοχής Λεκανών Απορροής Ποταμών Κ. Μακεδονίας, σύμφωνα με τον όρο δ1.23 της ΚΥΑ ΕΠΟ του έργου.

Επιπροσθέτως, όπως αποτυπώνεται στην Ετήσια Έκθεση Στοιχείων Ποιότητας Περιβάλλοντος για το έτος 2013 που έχουμε υποβάλλει σε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων και στην δική σας, η εταιρεία μας, τηρώντας πλήρως τις δεσμεύσεις της για αποκατάσταση των περιβαλλοντικών μέσων της

περιοχής, και με τα έργα προστασίας του περιβάλλοντος που έχει υλοποιήσει μέχρι σήμερα (διαχείριση επιφανειακών απορροών του γηπέδου του εργοστασίου, κατασκευή περιμετρικών καναλιών, κλπ.) έχει ήδη βελτιώσει την ποιότητα των νερών που συλλέγονται στις λίμνες διαύγασης και κατ' επέκταση διατίθενται στους υδάτινους αποδέκτες. Με βάση το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα των εργασιών της η εταιρεία μας θα συνεχίσει να επενδύει στην συνεχή περιβαλλοντική αναβάθμιση της περιοχής μέσω της ορθής διαχείρισης και των έργων υποδομής.

Τέλος, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι στον Πίνακα 2 του εγγράφου της υπηρεσίας σας, τα στοιχεία Ολικός Σίδηρος, Μαγγάνιο και Ψευδάργυρος συγκρίνονται αυθαιρέτως με τα όρια του Πίνακα Β, § II)1 της Νομαρχιακής Απόφασης Χαλκιδικής 96400/85. Τα όρια αυτά αφορούν την ποιότητα του Μαυρόλακκα και όχι την ποιότητα των υγρών αποβλήτων που διατίθενται σε αυτόν.

Οι αιτιάσεις της εταιρείας δεν προβάλλονται ορθά για τους εξής λόγους:

- Πρόκειται για ένα ενιαίο έργο, στο οποίο, σύμφωνα με την ΚΥΑ ΕΠΟ, εντάσσονται και οι εργασίες αποκατάστασης του υποέργου Ολυμπιάδας και επομένως η διαχείριση του συνόλου των παραγομένων υγρών αποβλήτων, μεταξύ αυτών και των «υγρών μεταλλευτικών αποβλήτων» που προκύπτουν από τις μη ενεργές στοές του μεταλλείου Ολυμπιάδας, οι οποίες αδιαμφισβήτητα εντάσσονται στην περιοχή παραχώρησης. Εξάλλου, δεδομένου ότι πρόκειται για μεταλλευτική δραστηριότητα, ένα μέρος των υγρών αποβλήτων, με την ευρεία έννοια του όρου, που καλείται η εταιρεία να διαχειριστεί είναι τα υπόγεια νερά των στοών. Αποδεχόμενη μάλιστα αυτή την υποχρέωσή της, τα εν λόγω υπόγεια νερά των ανενεργών στοών τα έχει ορθώς εντάξει στο κεφάλαιο 5.4.8.2. «Υγρά Απόβλητα» της ΜΠΕ (2009). Μάλιστα, παραπέμποντας στο απολογητικό της εταιρείας (σελ. 21/44) η ίδια τεκμηριώνει ότι τα υπόγεια νερά των μεταλλείων θεωρούνται υγρά απόβλητα, για τα οποία ισχύουν τα τεθέντα από την ΚΥΑ ΕΠΟ, όρια διάθεσης: «Στην ΚΥΑ ΕΠΟ 201745-26/7/2011 υφίστανται οι παρακάτω περιβαλλοντικοί όροι, όσον αφορά στην διαχείριση και παρακολούθηση των αντλούμενων νερών μεταλλείου:

«δ2.31. Τα υπόγεια νερά να αντλούνται μέσα από το μεταλλείο και να οδηγούνται στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας όπου να γίνεται έλεγχος της ποιότητας τους, προκειμένου αυτή να συμμορφώνεται με τα όρια που αναφέρονται στην παράγραφο β2 και να διατίθενται στο ρέμα Μαυρόλακκα, κατόπιν των υφιστάμενων λιμνών διαύγασης».

«δ2.75. Τα νερά μεταλλείου να οδηγούνται σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας, που βρίσκονται στην περιοχή του υφιστάμενου εργοστασίου εμπλουτισμού, ώστε η εκροή να συμμορφώνεται με τα οριζόμενα στην παράγραφο β2.β. Η εγκατάσταση επεξεργασίας δύναται να ενσωματώνει υφιστάμενες μονάδες επεξεργασίας, όπως:

ι. Πυκνωτές και λίμνες διαύγασης, για την απομάκρυνση των αιωρούμενων στερεών...».

Επομένως, εσφαλμένα η εταιρεία υποστηρίζει ότι: «Τα νερά που αποστραγγίζουν από τα υπόγεια έργα του μεταλλείου Ολυμπιάδας δεν συνδέονται σε καμία περίπτωση με τις τρέχουσες παραγωγικές δραστηριότητες...».

Εν κατακλείδι, τα νερά των μεταλλείων συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο των υγρών που οφείλει να διαχειριστεί η εταιρεία διαθέτοντας τα στο περιβάλλον, μετά από κατάλληλη επεξεργασία, πληρώνοντας τους όρους διάθεση υγρών αποβλήτων του όρου β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ. Ειδικότερα μάλιστα για τα νερά μεταλλείου, σύμφωνα με τον όρο δ2.75ii δύναται να απαιτείται και η χημική επεξεργασία, προκειμένου να επιτυγχάνεται η καταβύθιση των διαλελυμένων μετάλλων.

- Όπως αναφέρεται στο προοίμιο της ΚΥΑ ΕΠΟ: «Λόγω του μεγέθους και της πολυπλοκότητας του συνόλου του έργου όπως αναφέρεται παραπάνω, η δομή της παρούσας απόφασης διαμορφώνεται έτσι ώστε αφ' ενός μεν να καλύπτει το σύνολο ζωής του έργου (από τα αρχικά στάδια υλοποίησής του...)» Επομένως, είναι σαφές ότι ναι μεν ορισμένοι όροι αναφέρονται και ισχύουν ανάλογα με την εξέλιξη του έργου, ωστόσο, πέραν των ειδικών ανά υποέργο, έχουν τεθεί και γενικοί όροι (π.χ. κεφ. β σε συνδυασμό με το κεφ. δ.1), οι οποίοι προκύπτουν είτε από νομοθετικές διατάξεις είτε επιβάλλονται από τη διοίκηση και ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, χωρίς να τίθεται χρόνος έναρξης ισχύος

τους. Μεταξύ αυτών, έχει τεθεί ο όρος β.2.β σε συνδυασμό με τον όρο δ1.22 αναφορικά με τα όρια των υγρών αποβλήτων που διατίθενται, με οποιοδήποτε τρόπο, σε επιφανειακούς αποδέκτες. Σύμφωνα με τον όρο αυτό, η εταιρεία έχει την υποχρέωση να τηρεί τα όρια που έχουν οριστεί με την ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 και εν γένει τα αυστηρότερα που απορρέουν από τις αναφερόμενες στον όρο β.2.β, διατάξεις. Επομένως, γίνεται σαφές ότι η εταιρεία μη ακολουθώντας τα ανωτέρω όρια, τα οποία είναι ιδιαίτερα αυστηρά, αλλά αυτά της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985, που είναι επιεικέστερα, αφενός διέθετε υγρά απόβλητα με υπερβάσεις κατά παράβαση της ΚΥΑ ΕΠΟ, αφετέρου δεν διαπίστωνε τις παραβάσεις αυτές για να λάβει τα αναγκαία μέτρα και να τις επισημάνει, στις Εκθέσεις Παρακολούθησης του έργου, τις οποίες επικαλείται.

Ειδικότερα, για το γεγονός ότι ο ολικός σίδηρος, το μαγγάνιο και ο ψευδάργυρος συγκρίνονται με τα όρια του Πίνακα Β, § II)1 της Νομαρχιακής Απόφασης Χαλκιδικής 96400/85 και υπό τη δέσμευση του όρου β2,β ότι λαμβάνονται υπόψη τα αυστηρότερα όρια, ισχύει ότι: ο σίδηρος και το μαγγάνιο δεν εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της την ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 και ως εκ τούτου λαμβάνονται υπόψη τα αυστηρότερα όρια, τα οποία είναι αυτά του πίνακα Β, § II) 1 της ανωτέρω Απόφασης και αφορούν στα πρότυπα ποιότητας του Μαυρόλακκα, κατά αντιστοιχία με ανωτέρω ΚΥΑ, η οποία αναφέρεται σε πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος. Ομοίως, το όριο που τίθεται στον ίδιο πίνακα της Νομαρχιακής Απόφασης για τον ψευδάργυρο (ήτοι 50 µg/l) είναι αυστηρότερο του ορίου των 125 µg/l της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 και ως εκ τούτου λαμβάνεται υπόψη αυτό.

Όπως θα αναφερθεί στην 5^η Παράβαση, η υπηρεσία μας, μόλις διαπίστωσε ότι υφίσταται ζήτημα σχετικά με την εφαρμογή του εν λόγω όρου ενημέρωσε άμεσα την εταιρεία με το ΑΠ:49/17-01-2014 έγγραφό της, προκειμένου να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες συμμόρφωσης, γεγονός που μέχρι σήμερα δεν έχει πραγματοποιήσει.

Επομένως, η εταιρεία όφειλε από την έναρξη ισχύος της ΚΥΑ ΕΠΟ να προσαρμοστεί στα εγκεκριμένα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων, με δεδομένο μάλιστα ότι ο αποδέκτης αυτών αλλά και η ευρύτερη περιοχή είναι ήδη επιβαρυνμένη. Η μη συμμόρφωση της εταιρείας με τον όρο β.2.β είχε ως αποτέλεσμα τη συνεχή εκροή υγρών αποβλήτων με σημαντικά υψηλές συγκεντρώσεις στα μέταλλα σίδηρο, μαγγάνιο, ψευδάργυρο, κάδμιο, μόλυβδο και αρσενικό, χωρίς αυτές μάλιστα να εντοπίζονται από την ίδια, προκαλώντας τη ρύπανση και περαιτέρω επιβάρυνση του υδάτινου αποδέκτη, όπως εξάλλου αναπτύσσεται και στην 5^η παράβαση.

- iii Η εταιρεία, ομοίως, δεν αποδέχεται το σκέλος iii της εν λόγω παράβασης αναφέροντας μεταξύ άλλων: «*Εν πρώτοις, η διαπίστωση αυτή, η οποία δεν τεκμηριώνεται με έκθεση αυτοψίας, δεν αναφέρεται σε παραλείψεις της εταιρίας μας. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, οι όξινες απορροές που εντοπίζονται δεν συνδέονται σε καμία περίπτωση με τις τρέχουσες δραστηριότητες της εταιρείας μας ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ. Πρόκειται για μια ανθρωπογενή επίπτωση στο περιβάλλον, η οποία δημιουργήθηκε την δεκαετία του '80, όταν μεταλλειοκτήτρια εταιρεία ήταν η «ΑΕΕΧΠ&Λ». Η εταιρεία μας, η οποία με δική της πρωτοβουλία ανέδειξε το πρόβλημα, έχει αναλάβει με δική της δαπάνη την προβλεπόμενη στη ΜΠΕ και στην ΚΥΑ ΕΠΟ απομάκρυνση, καθαρισμό και αποκατάσταση όλων των παλαιών μη λειτουργικών χώρων απόθεσης, εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος και προγράμματος εργασιών... Τα αποτελέσματα της αυτοψίας της υπηρεσίας στις 05-04-2013 δεν λαμβάνονται υπόψη καθώς, όπως αναφέρεται στο έγγραφο ελέγχου, ήταν στάσιμο νερό.*

Τα επιχειρήματά της εταιρείας δεν προβάλλονται ορθά για τους εξής λόγους:

- Τα ευρήματα της από 05-04-2013 αυτοψίας, κατά την οποία δεν ήταν παρόν εκπρόσωπος της εταιρείας, όπως επισημάνθηκε και στην οικ.486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου, κατεγράφησαν στην από 05-04-2013 Έκθεση Αυτοψίας, η οποία υπεγράφη εκ των υστέρων από υπεύθυνο της εταιρείας. Στην εν λόγω έκθεση αυτοψίας, όπως και στην ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου περιγράφεται η συνολική κατάσταση της περιοχής του κλάδου ρέματος, κατάντη των χώρων αρσενοπυριτη που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές «*από τον εν λόγω οχετό διαπιστώθηκε απορροή όξινων υγρών έντονου χρώματος σκουριάς με pH ~ 2 και μικρή παροχή της τάξης του 1 l/min... ενδείξεις διαφυγών μεγαλύτερης ροής κατά το προηγούμενο διάστημα, λόγω του ότι τα*

πετρώματα και το έδαφος, κατά μήκος της κοίτης του κλάδου ρέματος και σε απόσταση 10 m κατάντη του δρόμου, ήταν έντονα οξειδωμένα και υπήρχαν κοιλότητες με υγρά χρώματος σκουριάς (φωτ. 8, α). Στο κατάντη τμήμα του κλάδου ρέματος είχε γίνει διάστρωση κροκάλας στην προσπάθεια της εταιρείας να εξουδετερώσει τις όξινες απορροές». Επομένως, η ανωτέρω εικόνα έδειχνε αδιαμφισβήτητα εκτεταμένες διαφυγές όξινων υγρών τις προηγούμενες ημέρες, τις οποίες η ίδια η εταιρεία προσπάθησε να περιορίσει με διάστρωση κροκάλας (φωτ. 8,β της ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου). Την ημέρα της αυτοψίας, από τον οχετό, οι όξινες διαφυγές είχαν περιοριστεί στη μικρή παροχή περίπου του 1 l/min, από όπου και λήφθηκε το δείγμα, το οποίο απεστάλη σε διαπιστευμένο εργαστήριο για χημικές αναλύσεις. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων (2^η στήλη του Πίνακα 1 της ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου) έδειξαν εξαιρετικά υψηλές συγκεντρώσεις σε βαρέα μέταλλα και πολύ χαμηλό pH, αποδεικνύοντας τον όξινο και βεβαρυμμένο χαρακτήρα των εν λόγω απορροών. Οι ευρεθείσες τιμές για τα μέταλλα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 ήταν τόσο υψηλές που ακόμα και να λαμβάνονταν επιπλέον δείγματα με μηδενικές συγκεντρώσεις, οι υπερβάσεις στα όρια των Ετήσιων Μέσων Συγκεντρώσεων (ΕΜΣ), του όρου β.2.β, θα παρέμεναν.

- Όπως αναφέρεται και στην ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου, το φαινόμενο της απορροής όξινων χρωματισμένων νερών δεν διαπιστώθηκε στις επόμενες αυτοψίες, ορισμένες από τις οποίες διενεργήθηκαν μετά από έντονη βροχόπτωση, και επομένως δεν μπορεί να συνδεθεί με το διαχρονικό πρόβλημα της ροής βεβαρυμμένων νερών στον κλάδο ρέματος, κατάντη των αποθέσεων, πριν την συμβολή του με το Μαυρόλακκα. Επίσης, όπως αναφέρθηκε στην ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου στις χηματοδεξαμενές αρσενιοπυρίτη 1 & 2 υπήρχαν συγκεντρωμένα χρωματισμένα όξινα νερά, τα οποία ήταν όμοια με αυτά που διέφευγαν από τον οχετό. Επομένως, συμπεραίνεται ότι οι απορροές που διαπιστώθηκαν στις 05-04-2013, ενδεχομένως να οφείλονταν σε διαφυγή των όξινων νερών από το εσωτερικό της 1ης δεξαμενής, λόγω προβλήματος στεγανότητας. Το στοιχείο αυτό τεκμηριώνεται επιπλέον από το γεγονός ότι οι συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων στο δείγμα των όξινων απορροών ήταν υπερδιπλάσιες, σε σχέση με τις ευρεθείσες συγκεντρώσεις των δειγμάτων από τα νερά της κοίτης του κλάδου ρέματος, πριν την εκβολή του στο Μαυρόλακκα (στήλες 4-6 του πίνακα 1 της ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου) και συνεπώς πρόκειται για νερά με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Ως εκ τούτου, μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι δεν πρόκειται για τις διαχρονικές απορροές της περιοχής, που σχετίζονται με τις παλαιές αποθέσεις αρσενιοπυρίτη και γενικότερα τις δραστηριότητες προηγούμενων εταιρειών, τις οποίες η υπηρεσία αναγνωρίζει και αποδέχεται.

Εν κατακλείδι, πρόκειται για διαφυγή όξινων απορροών, οι οποίες δεν περιορίστηκαν μόνο στο τμήμα μπροστά στον οχετό, αλλά είχαν διαφύγει τις προηγούμενες ημέρες και σε μεγαλύτερο τμήμα του κλάδου ρέματος με κατεύθυνση προς το Μαυρόλακκα, (σελ. 11 της ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου: «τα πετρώματα και το έδαφος, κατά μήκος της κοίτης του κλάδου ρέματος και σε απόσταση 10 m κατάντη του δρόμου, ήταν έντονα οξειδωμένα και υπήρχαν κοιλότητες με υγρά χρώματος σκουριάς (φωτ. 8, α)»). Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των όξινων απορροών και ειδικότερα τις εξαιρετικά υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων καθώς και του πολύ χαμηλού pH (τιμή 2,67), συνέβαλε στην περαιτέρω επιβάρυνση της ήδη επιβεβαρυμμένης και προς αποκατάσταση περιοχής. Η εταιρεία, κατ' εφαρμογή του όρου δ1.22, της ΚΥΑ ΕΠΟ όπου αναφέρει ρητά ότι θα πρέπει να λαμβάνει κάθε απαραίτητο μέτρο για την αποφυγή διαφυγής όξινων απορροών στο περιβάλλον, σε συνδυασμό με το άρθρο 14 του Ν4014/12, αλλά και του άρθρου 1 του Ν.1650/86 για την προστασία του περιβάλλοντος και την αποτροπή ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος, γνωρίζοντας μάλιστα την ήδη βεβαρυμμένη κατάσταση της περιοχής, όφειλε να λάβει προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα αποτροπής της διαφυγής των όξινων απορροών. Μάλιστα ο όρος αυτός δεν διαχωρίζει τις όξινες απορροές σε αυτές που οφείλονται στις νέες δραστηριότητες και στις παλιές, αλλά αντίθετα επιβάλλει, μέχρι την αποκατάσταση των πηγών ρύπανσης βάσει του χρονοδιαγράμματος, τουλάχιστον την αποτροπή κάθε όξινης απορροής στο περιβάλλον.

Το γεγονός ότι η εταιρεία προχώρησε στο επόμενο διάστημα στην ολοκλήρωση του μεγαλύτερου μέρους των έργων αποκατάσταση της περιοχής, δείχνει τη συμμόρφωσή της, ως προς το σκέλος iii της παράβασης.

Συνεπώς, δεν αναιρείται η παράβαση που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές κατά την αυτοψία και τον έλεγχο.

Παράβαση 5^η : Ελλιπής παρακολούθηση των ποιοτικών παραμέτρων των υγρών αποβλήτων

Η εταιρεία δεν παρακολουθεί την ποιότητα των υγρών αποβλήτων σύμφωνα με τα όρια και τις εξεταζόμενες παραμέτρους που προβλέπονται στον όρο β2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ και της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1909/Β/8.12.2010), κατά παράβαση αυτών. Συγκεκριμένα:

- i. Η εταιρεία, συγκρίνει τα αποτελέσματα των αναλύσεων που διενεργεί, για την παρακολούθηση ποιότητας των εκροών των υγρών αποβλήτων, με τις οριακές τιμές του πίνακα II.A) της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (ΦΕΚ 573 Β'/24.9.1985) και όχι με αυτές που τίθενται από την ΚΥΑ ΕΠΟ, κατά παράβαση των όρων δ4.15 iii & β2.β αυτής.
- ii. Ομοίως, η εταιρεία συγκρίνει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών υδάτων των αποδεκτών με τα όρια της Απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985 (πίνακας Β) και όχι με τα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ) της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010, κατά παράβαση του όρου δ4.33 της ΚΥΑ ΕΠΟ.
- iii. Η εταιρεία, για το σύνολο των εξεταζόμενων μετάλλων, μετράει την συγκέντρωση των εν διαλύσει μετάλλων και όχι την ολική, κατά παράβαση της §3 του μέρους Γ, του Παραρτήματος Ι της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010.

Επισημαίνεται ότι από την ως άνω παράβαση προκλήθηκε ρύπανση των επιφανειακών υδάτων και συνεπώς υποβάθμιση του περιβάλλοντος, κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'/16-10-1986).

Η εταιρεία δεν αποδέχεται την παράβαση, ωστόσο τα επιχειρήματα που προβάλλει στο από 16-02-2015 απολογητικό της παραπέμπουν στην υποχρέωσή της τήρησης του όρου β.2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ όσον αφορά στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προς διάθεση υγρών αποβλήτων. Χαρακτηριστικά, μεταξύ άλλων αναφέρει:

«Η εταιρεία παρακολουθεί την ποιότητα των αντλούμενων υπόγειων υδάτων του μεταλλείου Ολυμπιάδας πριν τη διάθεση τους στο ρ. Μαυρόλακκα, συγκρίνοντας τις μετρούμενες τιμές των παραμέτρων που παρακολουθούνται με τις οριακές τιμές του πίνακα II.A της απόφασης Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/85. Η εργασία αυτή έχει ξεκινήσει από την στιγμή που το μεταλλείο Ολυμπιάδας πέρασε στην κυριότητα της Ελληνικός Χρυσός ΑΕΜΒΕΧ με βάση σχετική σύμβαση που έχει υπογραφεί με το Ελληνικό Δημόσιο (αρ. σύμβασης: 22138 12-12-2003) και κυρώθηκε με τον Νόμο 3220/18.01.2004 (ΦΕΚ 15Α/2004), όπως προκύπτει και από τις σχετικές ετήσιες εκθέσεις περιβαλλοντικής παρακολούθησης που έχει καταθέσει η εταιρεία στους αρμόδιους φορείς.

Στην ΚΥΑ ΕΠΟ 201745-26/7/2011 υφίστανται οι παρακάτω περιβαλλοντικοί όροι, όσον αφορά στην διαχείριση και παρακολούθηση των αντλούμενων νερών μεταλλείου:

«δ2.31. Τα υπόγεια νερά να αντλούνται μέσα από το μεταλλείο και να οδηγούνται στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας όπου να γίνεται έλεγχος της ποιότητας τους, προκειμένου αυτή να συμμορφώνεται με τα όρια που αναφέρονται στην παράγραφο β2 και να διατίθενται στο ρέμα Μαυρόλακκα, κατόπιν των υφιστάμενων λιμνών διαύγασης».

«δ2.75. Τα νερά μεταλλείου να οδηγούνται σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας, που βρίσκονται στην περιοχή του υφιστάμενου εργοστασίου εμπλουτισμού, ώστε η εκροή να συμμορφώνεται με τα οριζόμενα στην παράγραφο β2.β.

Ταυτόχρονα όμως, προκειμένου να εξειδικευτούν τα στοιχεία του ελέγχου της ποιότητας που προαναφέρονται, στην ΚΥΑ ΕΠΟ 201745-26/7/2011 υπάρχουν οι παρακάτω όροι:

«δ4.8. Σε χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την έκδοση της Απόφασης αυτής να συνταχθεί Τεχνική Έκθεση με τις ακριβείς προτεινόμενες θέσεις δειγματοληψίας.

Η προαναφερόμενη Τεχνική Έκθεση έχει υποβληθεί σε όλους τους αρμόδιους φορείς που προβλέπονται από την ΚΥΑ ΕΠΟ 201745-26/7/2011, μεταξύ των οποίων και στην υπηρεσία σας (με το υπ. αρ. ΑΠ Χ1172/23.1.2012 έγγραφό μας που πήρε από την υπηρεσία σας τον ΑΠ 125/26.1.2012), χωρίς μέχρι σήμερα και παρόλο που έχουν περάσει τρία (3) χρόνια από την κατάθεσή της, να έχει αυτή εγκριθεί αρμοδίως παρά τη σχετική υποχρέωση της Διοίκησης.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι η έγκριση της Τεχνικής Έκθεσης είναι κομβικής σημασίας για την εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης, προκειμένου να δοθούν μια σειρά από διευκρινήσεις/κατευθύνσεις από τις αρμόδιες αρχές, όσον αφορά στην εφαρμογή των προαναφερόμενων όρων. Ειδικότερα, τα θέματα που πρέπει να διευκρινιστούν είναι τα εξής:

- Τα όρια διάθεσης των νερών Μεταλλείου
 - Η εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης Υδάτων του Υ.Δ. Κεντρικής Μακεδονίας
 - Οι συμβατικές μας υποχρεώσεις για τα θέματα διάθεσης των νερών του Μεταλλείου Ολυμπιάδας
- Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι η εταιρεία έχει πράξει στο ακέραιο τα δέοντα όσον αφορά στην ενεργοποίηση του προγράμματος παρακολούθησης που προβλέπεται από την ΚΥΑ ΕΠΟ 201745-26/7/2011, χωρίς όμως οι αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες να έχουν εφαρμόσει τον όρο δ4.10 της προαναφερόμενης ΚΥΑ»

Όπως εκτενώς αναφέρεται στην Α.Π. 486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου, τα όρια των προς διάθεση υγρών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των νερών μεταλλείων και εν γένει οποιωνδήποτε υγρών προερχόμενων από την δραστηριότητα, καθορίζονται από το όρο β.2.β της Α.Π. οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ. Στον όρο αυτό αναφέρεται ρητά ότι τα χαρακτηριστικά των προς διάθεση υγρών αποβλήτων σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια των πινάκων της ΚΥΑ ΗΠ 51354/2641/Ε103/2010, εκτός εάν ορίζονται αυστηρότερα όρια ή απαιτήσεις για όρια και πρόσθετων παραμέτρων από άλλες διατάξεις, όπως: ΚΥΑ 5673/400/1997, ΚΥΑ 4859/726/2001, ΚΥΑ 50388/2704/Ε103/2003, Απόφαση Νομάρχη Χαλκιδικής 96400/1985. Επομένως, πέραν της τήρησης των όρων της υπογραφείσας σύμβασης μεταξύ της εταιρείας και του Δημοσίου, η εταιρεία υποχρεούται να τηρεί απαραίτητα τις περιβαλλοντικές της υποχρεώσεις, όπως αυτές καθορίζονται με την ΚΥΑ ΕΠΟ, ορισμένες μάλιστα από τις οποίες απαριθμούνται στο απολογητικό της.

Αναφορικά με την υποχρέωση της εταιρείας να τηρεί στα επεξεργασμένα υγρά απόβλητα τα αυστηρά όρια της ΚΥΑ ΗΠ 51354/2641/Ε103/2010, με την οποία τίθενται όρια ποιότητας επιφανειακών νερών, η υπηρεσία μας αναγνωρίζοντας την αυστηρότητα του όρου, με το (51) σχετικό έγγραφο, ζήτησε διευκρινίσεις για τον όρο αυτό από την ΕΥΠΕ του ΥΠΕΚΑ, η οποία παρέπεμψε το θέμα στην Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ). Η ΕΓΥ, με το (53) σχετικό έγγραφο της επιβεβαίωσε τον ως άνω όρο, ότι δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προς διάθεση υγρών αποβλήτων θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια των Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ), υποχρέωση την οποία η υπηρεσία διαμήνυσε άμεσα στην εταιρεία με το (55) σχετικό. Η υποχρέωση αυτή επισημάνθηκε στην εταιρεία και από την Επιστημονική Επιτροπή του περιβαλλοντικού όρου δ.1.39 με το Α.Π. 50/04-05-2014 έγγραφό της.

Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, τα όρια διάθεσης υγρών αποβλήτων θα πρέπει να ικανοποιούν τα όρια που τίθενται στην ΚΥΑ ΕΠΟ, τα οποία σε κάθε περίπτωση είναι αυστηρότερα της 96400/85 Νομαρχιακής Απόφασης.

Η μη έγκριση της Τεχνικής Έκθεσης για την εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης ποιότητας περιβάλλοντος αποτελεί πράγματι παράλειψη της διοίκησης, την οποία η υπηρεσία επισήμανε με το Α.Π. οικ. 1638/15-10-2012 έγγραφό της, καθώς και με το (54) σχετικό. Το γεγονός αυτό, ωστόσο δεν εμποδίζει στην ουσία την εταιρεία να τηρήσει τα όρια που της έχουν επιβληθεί με την ισχύουσα ΚΥΑ ΕΠΟ για το υφιστάμενο πρόγραμμα παρακολούθησης, σύμφωνα με τα παραπάνω.

Η μη σύγκριση των παραμέτρων παρακολούθησης με τα αυστηρότερα όρια διάθεσης του όρου β2.2 της ΚΥΑ ΕΠΟ, συνεπάγεται και ενδεχομένως και άλλες μη διαπιστωμένες υπερβάσεις εκ μέρους της εταιρείας. Ομοίως η μέτρηση παραμέτρων στην εν διαλύσει τους μορφή και όχι ως ολική συγκέντρωση, όπως επιβάλει η ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 για τα μέταλλα As, Fe, Cu, Mn, Zn Cr, πέραν του ότι αντιβαίνει την εν λόγω ΚΥΑ συνεπάγεται την πιθανή διάθεση στο περιβάλλον πολύ μεγαλύτερων ολικών συγκεντρώσεων των παραπάνω μετάλλων σε μη διαλυμένη μορφή, η οποία όμως επειδή δεν μετράται, δεν καταγράφεται.

Απόρροια της ελλιπούς και μη ορθής παρακολούθησης των ποιοτικών παραμέτρων από την εταιρεία είναι η ρύπανση των επιφανειακών νερών, χωρίς αυτό να γίνεται αντιληπτό από την εταιρεία και χωρίς στη συνέχεια να αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές δια των εκθέσεων παρακολούθησης των ποιοτικών παραμέτρων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις των συγκεντρώσεων των μετάλλων Pb και Cd, για τα οποία, βάσει των ορίων της Απόφασης Νομάρχης 96400/1985 δεν υπήρχαν υπερβάσεις, ενώ σύμφωνα τον όρο β2.β της ΚΥΑ ΕΠΟ διαπιστώνονται υπερβάσεις, όπως επισημαίνονται στον πίνακα 3 της ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου.

Συνεπώς, οι δηλώσεις της εταιρείας δεν αναιρούν την παράβαση που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές κατά τον έλεγχο.

Παράβαση 6^η : Ελλιπής χαρακτηρισμός παραγόμενου αποβλήτου ως προς την ιδιότητά του ως «αποβλήτου» και ελλιπής προσδιορισμός της επικινδυνότητάς του.

Η εταιρεία δεν χαρακτήρισε ως «απόβλητο» το παραγόμενο υπόλειμμα εμπλουτισμού τέλματος Ολυμπιάδος και επιπλέον δεν προχώρησε στον χαρακτηρισμό του ως επικινδύνου ή μη αποβλήτου, κατά παράβαση του Ν.4042/12 (ΦΕΚ 24Α/13-02-12) και της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009 (ΦΕΚ 2076 Β/25-09-2009). Συγκεκριμένα:

- i. Η εταιρεία χαρακτηρίζει το αδρομερές και λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας του παλαιού τέλματος Ολυμπιάδας ως «προϊόν» και όχι ως απόβλητο, όπως θα έπρεπε, για το λόγο ότι, όπως αναφέρει, θα είναι εμπορεύσιμο. Επί της ουσίας δηλαδή έχει προχωρήσει στον αποχαρακτηρισμό του υπολείμματος κατεργασίας από απόβλητο, χωρίς όμως να τεκμηριώνεται ότι πληρούνται όλοι οι όροι του άρθρου 13 του Ν.4042/12 (ΦΕΚ 24Α/13-02-12), κατά παράβαση αυτού.
- ii. Ως επακόλουθο της ανωτέρω παράβασης είναι η εταιρεία να μην έχει διενεργήσει τις προβλεπόμενες αναλύσεις για την ταξινόμηση τους ως επικινδύνων ή μη, κατά παράβαση του άρθρου άρθρο 24, Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009(ΦΕΚ 2076 Β/25-09-2009) .

Επισημαίνεται ότι από την εν λόγω παράβαση δημιουργείται κίνδυνος ρύπανσης υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

- i. Η εταιρεία δεν αποδέχεται την εν λόγω παράβαση υποστηρίζοντας ότι:
«Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 2 του νόμου 4042/12 : «2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, μόνο εφόσον η διαχείριση τους διέπεται από άλλες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις ή εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν οδηγίες στην εθνική έννομη τάξη: δ) τα απόβλητα που προκύπτουν από εργασίες έρευνας, εξόρυξης, επεξεργασίας και αποθήκευσης ορυκτών πόρων και από τις εργασίες εκμετάλλευσης λατομείων που καλύπτονται από την υπ' αριθ. 39624/2209/ Ε. 103/2009 (Β' 2076) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Οδηγία 2006/21/Ε Κ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, ΕΕ L 102/15/11.4.2006)». Ως εκ τούτου δεν τίθεται θέμα εφαρμογής του άρθρου 13 του ίδιου νόμου.

Σε κάθε περίπτωση, το υπόλειμμα κατεργασίας παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας προκύπτει από την επεξεργασία των παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας και ως εκ τούτου εμπίπτει στην κατηγορία των εξορυκτικών αποβλήτων σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 3, παρ. 2 της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103-25/9/2009 για τα εξορυκτικά απόβλητα. Στη ΜΠΕ του έργου αποκατάστασης, η εταιρεία μας περιγράφει τον τρόπο παραγωγής αυτού του αποβλήτου και έχει κάνει εκτεταμένες δοκιμές για τον χαρακτηρισμό του σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο χαρακτηρισμού αποβλήτων, βλ. και παραπάνω Σημείο 18.

Ταυτόχρονα, σε συμμόρφωση με την αρχή της αειφορίας και στο πλαίσιο των απαιτήσεων της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103-25/9/2009 για τη διαχείριση των εξορυκτικών αποβλήτων στην ΚΥΑ ΕΠΟ υιοθετήθηκε η εφαρμογή του άρθρου 5, παρ. 2β της προαναφερόμενης ΚΥΑ, το οποίο αναφέρει «Άρθρο 5 – Στόχοι Σχεδίου Διαχείρισης, παρ. 2β) η προαγωγή της αξιοποίησης των εξορυκτικών αποβλήτων μέσω της ανακύκλωσης, της επαναχρησιμοποίησης ή της ανάκτησης τους, εφόσον αυτό είναι περιβαλλοντικά ορθό σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις της κείμενης εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας καθώς και τις απαιτήσεις της παρούσας απόφασης».

Ενδεικτικά αναφέρεται ο όρος δ1.13 σύμφωνα με τον οποίο «Θα πρέπει να γίνεται η μέγιστη δυνατή επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και εμπορική αξιοποίηση των εξορυσσόμενων υλικών, αποβλήτων κάθε σταδίου και παραπροϊόντων, στο πλαίσιο πάντα της προστασίας του περιβάλλοντος και του περιορισμού της εκπομπής ρύπων.»

Τα επιχειρήματα της εταιρείας αδυνατούν να αντικρούσουν την παράβαση για τους εξής λόγους:

- Η εξαίρεση του άρθρου 10 §2 του Ν.4042/12 ισχύει υπό την προϋπόθεση «μόνο εφόσον η διαχείριση τους διέπεται από άλλες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις ή εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν οδηγίες στην εθνική έννομη τάξη». Επομένως, οι ειδικές διατάξεις εν προκειμένω των εξορυκτικών αποβλήτων καλύπτουν τα ειδικά θέματα, ενώ τα υπόλοιπα που δεν καλύπτονται από την ειδική διάταξη, διέπονται από το νόμο πλαίσιο και εν γένει τις γενικότερες διατάξεις περί διαχείρισης αποβλήτων. Η ΚΥΑ 39624/2209/Ε103-25/9/2009, καλύπτει ειδικά θέματα διαχείρισης εξορυκτικών αποβλήτων, τα οποία έχουν ήδη χαρακτηριστεί ως «απόβλητα» από τις γενικότερες διατάξεις. Εξάλλου στο άρθρο 3 §1 της εν λόγω ΚΥΑ αναφέρεται: «απόβλητα», τα απόβλητα που ορίζονται στο άρθρο 2 (παρ. 1) της υπ' αριθμ. 13588/725/2006 κοινής υπουργικής απόφασης. 2. «εξορυκτικά απόβλητα»: τα απόβλητα που προκύπτουν από την αναζήτηση, την εξόρυξη, την επεξεργασία και την αποθήκευση ορυκτών πόρων». Επιπρόσθετα, ο Ευρωπαϊκός Κατάλογος Αποβλήτων (ΕΚΑ), περιλαμβάνει στο 1^ο κεφάλαιο τα εξορυκτικά απόβλητα και ειδικότερα το υπόλειμμα κατεργασίας έχει κατοπτρική εγγραφή με κωδικό: 01 03 05* για επικίνδυνη εκδοχή και κωδικό: 01 03 06 για την μη επικίνδυνη εκδοχή. Εξάλλου η εταιρεία για όμοια εξορυκτικά απόβλητα (τέλματα κατεργασίας Στρατωνίου) ορθώς τα χαρακτηρίζει ως απόβλητα, πολύ δε περισσότερο για το υπόλειμμα κατεργασίας που προέρχεται από παλαιό τέλμα, δηλαδή απόβλητο προηγούμενης κατεργασίας εμπλουτισμού. Επομένως, εσφαλμένα η εταιρεία χρησιμοποιεί τις εξαιρέσεις του Ν.4042/12 προκειμένου να αντικρούσει το γεγονός ότι συμπεριέλαβε το υπόλειμμα κατεργασίας στα προϊόντα, τη στιγμή μάλιστα που η ίδια στο απολογητικό της και τη ΜΠΕ το αναφέρει επανειλημμένα ως απόβλητο.
- Είναι φανερό ότι η αντιμετώπιση αυτή εκ μέρους της εταιρείας έγινε λόγω της διαφαινόμενης μετέπειτα χρήσης/αξιοποίησης του υπολείμματος κατεργασίας. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν συνεπάγεται αυτόματα και την δυνατότητά της να προβεί τον αποχαρακτηρισμό του από απόβλητο και επομένως την απαλλαγή της από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το σύνολο της νομοθεσίας περί διαχείρισης αποβλήτων. Η εφαρμογή της αρχής της αειφορίας, έχει τεθεί ως βασικός πυλώνας των δράσεων διαχείρισης αποβλήτων, τοποθετώντας μάλιστα στις πρώτες θέσεις της πυραμίδα διαχείρισης την «προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση», «ανακύκλωση», «άλλους είδους ανάκτηση», κ.τ.λ. και στο τέλος τη «διάθεση». Η εφαρμογή των εργασιών αυτών, όπως ορθά προσπάθησε να πράξει η εταιρεία, δεν συνεπάγεται από τον αποχαρακτηρισμό των αποβλήτων αυτοβούλως από την ίδια, λόγω της πρόθεσης της και της προσπάθειάς της για αξιοποίηση/ανάκτηση κ.τ.λ.. Προκειμένου ακριβώς να εκλείψουν οι παρερμηνείες αυτές και να διασφαλίζεται η ορθή διαχείριση των αποβλήτων κατά τη διαδικασία της ανάκτησης τέθηκαν με το

άρθρο 13 του Ν. 4042/12 κριτήρια που θα πρέπει να εγκριθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ενδεικτικά αναφέρεται ο υπ' αριθμ. 333/2011 Κανονισμός της ΕΕ «για τη θέσπιση κριτηρίων προσδιορισμού των περιπτώσεων στις οποίες ορισμένοι τύποι απορριμμάτων μετάλλων παύουν να αποτελούν απόβλητα σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ», ο οποίος εκδόθηκε σε εφαρμογή του άρθρου 6 της οδηγίας (άρθρο 13 του Ν.4042/12) για τον καθορισμό των κριτηρίων αποχαρακτηρισμού των αποβλήτων μετάλλων, τα οποία είναι τα πλέον ανακυκλώσιμα και αξιοποιήσιμα απόβλητα.

Οι αναλύσεις στις οποίες αναφέρεται η εταιρεία, βασίστηκαν σε δοκιμές έκπλυσης βάσει του ΕΚ 2003/33/ΕΚ, καθώς επίσης σε όμοιες αναλύσεις που διεξήχθησαν σε δείγματα τέλματος με προσθήκη διαφορετικών ποσοστών τσιμέντου, προκειμένου να εξεταστεί η συμπεριφορά του ως πρόσθετου στη τσιμεντοβιομηχανία.

Η σημασία της παράλειψης να συμπεριλάβει το υπόλειμμα στην κατηγορία των αποβλήτων έγκειται στο γεγονός, ότι η εταιρεία δεν εξέτασε εναλλακτικές λύσεις για την περίπτωση που δεν θα καταστεί δυνατή η πώληση και αξιοποίηση του υπολείμματος στην τσιμεντοβιομηχανία, όπως και έγινε με αποτέλεσμα να προκύψουν ζητήματα αποθήκευσης και διάθεσής τους, όπως θα αναπτυχθούν στις παραβάσεις 7 και 8. Το πλέον σημαντικό ζήτημα όμως είναι το γεγονός ότι δεν έγιναν οι ενδεδειγμένες αναλύσεις για τον χαρακτηρισμό του ως επικίνδυνου ή μη απόβλητο, δεδομένης της κατοπτρικής εγγραφής του, όπως αναλύεται ακολούθως.

ii. Η εταιρεία υποστηρίζει ότι ακολούθησε ορθά τη διαδικασία χαρακτηρισμού του υπολείμματος κατεργασίας αναφέροντας : «Το υπόλειμμα κατεργασίας των παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, με βάση τις εμπειριστατωμένες μελέτες που έχουν εκπονηθεί από το ΕΜΠ και το ΑΠΘ, χαρακτηρίζεται ως μη επικίνδυνο και ως εκ τούτου δεν είναι ακριβές ότι η εταιρεία δεν έχει διενεργήσει τις προβλεπόμενες αναλύσεις για την ταξινόμηση του» και επιπρόσθετα αναφέρει τα εξής: Τα αποτελέσματα περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού του υπολείμματος κατεργασίας παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας έχουν παρουσιαστεί στις ακόλουθες μελέτες:

1. ΜΠΕ Απομάκρυνσης, Καθαρισμού και Αποκατάστασης Χώρου Απόθεσης Παλαιών Τελμάτων Ολυμπιάδας, Παράρτημα V (I): Περιβαλλοντικός Χαρακτηρισμός Δεγμάτων, Τελική Τεχνική Έκθεση, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων – Μεταλλουργών, Εργαστήριο Μεταλλουργίας, Δεκέμβριος 2005, Κεφάλαιο 4.3 Τέλματα Ολυμπιάδας μετά από κατεργασία, σελ. 23-29.
2. ΜΠΕ Απομάκρυνσης, Καθαρισμού και Αποκατάστασης Χώρου Απόθεσης Παλαιών Τελμάτων Ολυμπιάδας, Παράρτημα V (II): Δειγματοληψίες, δοκιμές περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού, χημικές αναλύσεις και φυσικοχημικές μετρήσεις σε μεταλλευτικά υλικά των Μεταλλείων Κασσάνδρας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας, Επιτροπή Ερευνών ΑΠΘ, Κωδικός Έργου 83284, Ιούλιος 2009, Κεφάλαια 5.2 και 5.3, σελ. 64-76.
3. ΜΠΕ για τις Μεταλλευτικές - Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας, Παράρτημα IV (6): Δειγματοληψίες, δοκιμές περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού, χημικές αναλύσεις και φυσικοχημικές μετρήσεις σε μεταλλευτικά υλικά των Μεταλλείων Κασσάνδρας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας, Επιτροπή Ερευνών ΑΠΘ, Κωδικός Έργου 83284, Ιούλιος 2009, Κεφάλαια 5.2 και 5.3, σελ. 64-76.
4. ΜΠΕ για τις Μεταλλευτικές - Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας, Παράρτημα IV (4): Δοκιμές Περιβαλλοντικού Χαρακτηρισμού Δειγμάτων Μεταλλευτικών Εγκαταστάσεων Ολυμπιάδας και Σκουριών, Τελική Έκθεση, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων – Μεταλλουργών, Εργαστήριο Μεταλλουργίας, Μάρτιος 2008, Κεφάλαιο 4.1: Λεπτομέρες τέλμα Ολυμπιάδας, σελ. 19-28.
5. Επιπροσθέτως, οι εκτεταμένες δοκιμές περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού που προαναφέρθηκαν, δεν βασίστηκαν σε ένα τυχαίο δείγμα αλλά σε δείγμα αντιπροσωπευτικό του συνόλου των παλαιών τελμάτων, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην ακόλουθη μελέτη:

6. ΜΠΕ για τις Μεταλλευτικές - Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας, Παράρτημα IV (2): Δειγματοληψία μεταλλευτικών δειγμάτων από τις υφιστάμενες και σχεδιαζόμενες μεταλλευτικές εγκαταστάσεις, Κεφάλαια 3.2 και 3.3.

Από τις παραπάνω εμπεριστατωμένες μελέτες οι οποίες σημειωτέο διενεργήθηκαν από τα πλέον έγκριτα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας μας, ΕΜΠ και ΑΠΘ, και μάλιστα στα πλέον αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των διαφορετικών κοκκομετρικών κλασμάτων που δύναται να παράγονται, το υπόλειμμα της κατεργασίας παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας χαρακτηρίζεται ως μη επικίνδυνο»

Τα επιχειρήματα της εταιρείας δεν προβάλλονται ορθά για τους εξής λόγους:

- Σύμφωνα με την το άρθρο 24, Παράρτημα II της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009, «ο χαρακτηρισμός των εξορυκτικών αποβλήτων περιλαμβάνει, εφόσον απαιτείται και αναλόγως της κατηγορίας των εγκαταστάσεων, ταξινόμηση των αποβλήτων σύμφωνα με την αντίστοιχη καταχώρισή τους στην απόφαση 2000/532/ΕΚ, όπως ισχύει, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τα επικίνδυνα χαρακτηριστικά τους». Η δε Απόφαση 2000/532/ΕΚ, στον ορισμό του επικινδύνου αποβλήτου παραπέμπει στην Οδηγία 689/91/ΕΚ, όπου η επικινδυνότητα των αποβλήτων καθορίζεται από την εμφάνιση μίας ή περισσότερων επικινδύνων ιδιοτήτων του Παραρτήματος III (επικίνδυνες ιδιότητες H1-H14). Ομοίως, ο ορισμός των «επικινδύνων αποβλήτων» στο Ν. 4042/12 παραπέμπει στην εμφάνιση των επικινδύνων ιδιοτήτων H1-H15, για το προσδιορισμό των οποίων εφαρμόζονται κριτήρια αναλόγως της Οδηγίας 67/548/Ε-ΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, ή της Οδηγίας 99/45/ΕΚ (Χημική Νομοθεσία) και πλέον τα κριτήρια της CLP που ισχύει (βλέπε παράβαση 1^η). Επομένως, για τον χαρακτηρισμό των αποβλήτων σε επικίνδυνα ή μη, απαιτείται μια σαφώς καθορισμένη διαδικασία, χημικές αναλύσεις κ.τ.λ. από Ευρωπαϊκή Νομοθεσία. Αντιθέτως, η εταιρεία κατά τον χαρακτηρισμό του αποβλήτου (υπόλειμμα κατεργασίας) δεν ακολούθησε της ανωτέρω διαδικασίες και τα αντίστοιχα κριτήρια. Αντί αυτού, προέβη σε χημικές αναλύσεις και δοκιμές εκπλυσιμότητας, σύμφωνα με τα κριτήρια της Απόφασης 33/2003/ΕΚ για την υγειονομική ταφή αποβλήτων. Συγκεκριμένα διεξήγαγε αναλύσεις που αφορούσαν σε δοκιμές έκπλυσης, αναλύσεις σύστασης, προσδιορισμό ισοζυγίου οξέος-βάσεως, δυναμικό παραγωγής οξύτητας, παράμετροι και στοιχεία που δεν σχετίζονται με τον προσδιορισμό επικινδύνων ιδιοτήτων.

Ο προσδιορισμός επικινδύνων στοιχείων στο εκχύλισμα, καθώς και η χημική σύσταση δεν εξαντλεί τη διερεύνηση των επικινδύνων συστατικών που ενδέχεται να περιέχονται και σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει τον χαρακτηρισμό βάσει των επικινδύνων συστατικών, τα οποία σχετίζονται με τη σύσταση, τη φύση και τη δομή των υλικών. Η επικινδυνότητα των αποβλήτων δεν περιορίζεται μόνο στις πιθανές διαφυγές συστατικών τους στις εκχυλίσεις τους, αλλά σχετίζεται με κάθε εργασία ελεγχόμενης ή ανεξέλεγκτης διαχείρισης τους και τους κινδύνους που εγκυμονεί η έκθεσή τους σε αυτά κατά το χειρισμό ή τη διαφυγή τους σε οποιαδήποτε μορφή.

Η σημασία της παράλειψης της εταιρείας να ακολουθήσει επακριβώς την ορθή διαδικασία χαρακτηρισμού των επικινδύνων αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη τα επικίνδυνα χαρακτηριστικά τους καταδεικνύεται από την ενδεικτική ταξινόμηση των αποβλήτων που διενήργησε το ΓΧΚ στα δείγματα που ελήφθησαν από την υπηρεσία. Σύμφωνα με το ΓΧΚ, τα απόβλητα της διεργασίας (λεπτομερές και αδρομερές τέλμα) χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα (τοξικά για τον άνθρωπο κατηγορίας 1, επικίνδυνα για το περιβάλλον κατηγορίας 2 κλπ). Όπως αναφέρεται στην Α.Π.οικ.486/16-01-2015 έκθεση ελέγχου, αφ' ενός η δειγματοληψία της υπηρεσίας ήταν ενδεικτική και όχι αντιπροσωπευτική, εφ' ετέρου η αξιολόγηση και ταξινόμηση των αποβλήτων του ΓΧΚ ήταν και αυτή ενδεικτική. Αποτελούν, ωστόσο, τη μόνη προσέγγιση που πραγματοποιήθηκε βάσει της απαίτησης του άρθρου 24, Παράρτημα II της ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009 για την εκτίμηση των επικινδύνων ιδιοτήτων των αποβλήτων και το αποτέλεσμα αυτής έρχεται σε αντίθεση με τα συμπεράσματα της εταιρείας περί μη επικινδυνότητας των αποβλήτων της.

Αποτέλεσμα της παράλειψης της εταιρείας, είναι να αντιμετωπίζεται και να διαχειρίζεται το υπόλειμμα κατεργασίας ως μη-επικίνδυνο, χωρίς την κατάλληλη τεκμηρίωση. Η ανάγκη για την ορθή τεκμηρίωση γίνεται μάλιστα ακόμα πιο επιτακτική εφόσον πρόκειται για κατοπτική εγγραφή αποβλήτου, όπως εν προκειμένω για το υπόλειμμα κατεργασίας, και επομένως η μη επικίνδυνη εκδοχή θα πρέπει να αποδειχθεί και τεκμηριωθεί με απόλυτα ακριβή και εμπειριστατώμενα στοιχεία, ακολουθώντας ρητά τις ορθές διαδικασίες. Μέχρι την απόδειξη της μη επικίνδυνης εκδοχής και προκειμένου να επιτυγχάνεται υψηλός βαθμός προστασίας του περιβάλλοντος, θα πρέπει να διαχειρίζεται ως επικίνδυνο. Δεδομένης της διαφαινόμενης από τα αποτελέσματα του ΓΧΚ επικινδυνότητας των αποβλήτων της δραστηριότητας, σε συνδυασμό με το μεγάλο μέγεθος των ποσοτήτων και των συνθηκών έκθεσης των εργαζομένων, περιοίκων και του περιβάλλοντος σε αυτά, δημιουργείται κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Συνεπώς, οι δηλώσεις της εταιρείας δεν αναιρούν την παράβαση που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές

Παράβαση 7^η : Αποθήκευση αποβλήτου (υπόλειμμα κατεργασίας) σε μη προβλεπόμενο χώρο.

Η εταιρεία απόθεσε, κατ' εκτίμηση περίπου 100.000 t αδρομερές υπόλειμμα κατεργασίας από το εργοστάσιο Ολυμπιάδας στην Πλατεία «Φιρέ» μη προβλεπόμενο, από την ΚΥΑ ΕΠΟ, χώρο, ο οποίος δεν είχε τις κατάλληλες υποδομές για την διαχείριση των παραγόμενων στραγγιδίων και των απορροών, καθώς και για την αποφυγή διασκορπισμού του, κατά παράβαση των όρων δ2.89, δ1.17 & δ1.19 της ΚΥΑ ΕΠΟ και εν γένει των διατάξεων περί διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων των ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383 Β'28-03-2006) & ΗΠ 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791 Β'30-06-2006) ΚΥΑ.

Επισημαίνεται ότι από την εν λόγω παράβαση προκλήθηκε ρύπανση του περιβάλλοντος, κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'/16-10-1986).

Η εταιρεία δεν αποδέχεται την παράβαση αναφέροντας χαρακτηριστικά:

«Και η αιτίαση αυτή είναι απολύτως ανακριβής και αβάσιμη, δεδομένου ότι όπως τεκμηριώθηκε παραπάνω στο σημείο 18, η ΚΥΑ 13588/725/2006 δεν έχει εφαρμογή στα μεταλλευτικά απόβλητα. Άλλωστε, το υπόλειμμα κατεργασίας των παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, με βάση τις εμπειριστατωμένες μελέτες που έχουν εκπονηθεί από το ΕΜΠ και το ΑΠΘ, χαρακτηρίζεται ως μη επικίνδυνο.

Επιπροσθέτως, το υπόλειμμα της κατεργασίας των παλαιών τελμάτων, σε συμφωνία με τον όρο δ2.88, υφίσταται πύκνωση και διήθηση προκειμένου η όποια περαιτέρω διαχείρισή του να γίνεται υπό ξηρή μορφή. Συνεπώς, δεν παράγονται στραγγίσματα από τον σωρό του υλικού αυτού.

Όπως επίσης αναφέρθηκε παραπάνω, η προσωρινή απόθεση μέρους του υπολείμματος στην Πλατεία Φιρέ έγινε στο πλαίσιο της προγραμματιζόμενης λιθογόμωσης των παλαιών εκμεταλλεύσεων του μεταλλείου Ολυμπιάδας που βρίσκονται στην άμεση περιοχή, περιλαμβανομένου του ίδιου του Φιρέ, σε συμφωνία με τον όρο δ2.3 «Να γίνει λιθογόμωση και όλων των παλαιών στοών του μεταλλείου Ολυμπιάδας, ώστε το κλείσιμό τους να είναι οριστικό

Τα επιχειρήματα της εταιρείας δεν ευσταθούν για τους εξής λόγους:

- η εταιρεία λανθασμένα επικαλείται εκ νέου την μη εφαρμογή της ΚΥΑ 13588/725/2006 όσον αφορά στην διαχείριση των εξορυκτικών αποβλήτων. Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην 6^η παράβαση και κατ' αντιστοιχία με το Ν.4042/12 η εξαίρεση αφορά μονό σε θέματα που διέπονται από την ειδική νομοθεσία, εν προκειμένω την ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009 και κατά τα λοιπά θέματα ισχύουν οι διατάξεις της ΚΥΑ 13588/725/2006, στην οποία ούτως ή άλλως παραπέμπει η ΚΥΑ 39624/2209/Ε103/2009.

Το θέμα χαρακτηρισμού του αποβλήτου σε επικίνδυνο ή μη έχει πλήρως απαντηθεί στην 6η παράβαση.

- Η εταιρεία αναφέρεται στη γενική υποχρέωσή της του όρου δ2.3 περί λιθογόμωσης των παλαιών στοών Ολυμπιάδας, προκειμένου να αιτιολογήσει τη μεταφορά του αδρομερούς τέλματος στην πλατεία Φιρέ. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι πράγματι η εταιρεία δήλωσε ότι μέρος του αδρομερούς υπολείμματος θα χρησιμοποιηθεί στο υπο κατασκευή συγκρότημα λιθογόμωσης για της παλαιές στοές Ολυμπιάδας. Ωστόσο, δεν έχει αποστείλει κανένα στοιχείο που να τεκμηριώνει αυτό τον ισχυρισμό, ο οποίος μάλιστα καταρρίπτεται, αφού κατά την πρόσφατη αυτοψία της υπηρεσίας που διενεργήθηκε στο υποέργο Ολυμπιάδας στις 10-09-2015, διαπιστώθηκε η πλήρης απομάκρυνση της συνολικής ποσότητας του αδρομερούς και μεγάλου μέρους των στείρων. Σύμφωνα με την εταιρεία το αδρομερές μεταφέρθηκε για προσωρινή απόθεση στο ΧΥΤΕΑ Κοκκινόλακα, ενώ τα στείρα για την κατασκευή του φράγματος του.
- Θα πρέπει να επισημανθεί εξάλλου ότι η πλατεία Φιρέ ήταν ήδη ενταγμένη σε πρόγραμμα αποκατάστασης, η οποία βάσει του προγραμματισμού της εταιρείας έπρεπε να προηγηθεί, και σύμφωνα με τον Πίνακα 5.10.1-1 της κύριας μελέτης, κεφ. 6.1.2 & 6.5.1 τα στείρα θα χρησιμοποιούνταν για την κατασκευή του φράγματος της εγκατάστασης απόθεσης αποβλήτων στον Κοκκινόλακα, όπως και έγινε. Επομένως δεν ήταν ορθόδοξη η πρακτική της εταιρείας να αποθέσει στην εν λόγω πλατεία μεγάλες ποσότητες αδρομερούς τέλματος για εργασία που θα έπονταν της αποκατάστασης της. Εξάλλου, η πρόβλεψη για τη διαχείριση του παραγομένου τέλματος, υπό το πρίσμα μάλιστα της μοναδικής λύσης που προτάθηκε από την εταιρεία στη ΜΠΕ (2009), ήταν η πώλησή του στη τσιμεντοβιομηχανία, βάσει των όρων δ2.88 και δ2.89 της ΚΥΑ ΕΠΟ. Για την περίπτωση που η απορρόφηση στην τσιμεντοβιομηχανία θα υπολείπονταν της παραγωγής, η εταιρεία στην § 6.2.3.2 της ΜΠΕ (2009) είχε προβλέψει: *«Επειδή δε με βάση την μέχρι σήμερα εκδήλωση ενδιαφέροντος από τις τσιμεντοβιομηχανίες, η ετήσια εμπορική απορρόφηση του υλικού ανέρχεται κατ' ελάχιστον στο 75% της σχεδιαζόμενης ετήσιας παραγωγής του, προβλέπεται όπως η υπόλοιπη ποσότητα αποτίθεται προσωρινά στην πλατεία μέχρι την πώλησή του και για χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνάει το 1 έτος»* γεγονός που έγινε αποδεκτό από τη διοίκηση, δια του όρου δ2.89 ης ΚΥΑ ΕΠΟ, δηλαδή τη χρήση της πλατείας «Ελιάς» για προσωρινή απόθεση. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι σε κανένα σημείο της ΜΠΕ (2009) δεν γίνεται αναφορά για απόθεση του αδρομερούς στη πλατεία Φιρέ ή ακόμα και για χρήση του ως υλικού λιθογόμωσης.
- Η δήλωση της εταιρείας ότι το υλικό υφίσταται πύκνωση είναι ορθή αλλά ότι *«δεν παράγονται στραγγίσματα από τον σωρό του υλικού αυτού»* είναι απολύτως λανθασμένη. Καταρχάς η πύκνωση δεν επιτυγχάνεται στο 100% και επομένως παραμένει υγρασία στο υλικό η οποία σταδιακά αποστραγγίζει από τη βάση του σωρού. Επιπρόσθετα και το πλέον σημαντικό είναι ότι το υλικό βρισκόταν σε υπαίθριο χώρο εκτεθειμένο στις καιρικές συνθήκες, που δεν είχε την κατάλληλη στεγάνωση και υποδομή για τη διαχείριση των παραγομένων στραγγιδίων και των απορροών, όπως κατ' αντιστοιχία υπήρχαν στην πλατεία «Ελιά». Υπενθυμίζεται, ότι η εν λόγω πλατεία, όπως αναφέρεται στην ΑΠ:οικ. 486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου (σελ. 24) έφερε κατάλληλη στεγάνωση και δίκτυο για τη μεταφορά των στραγγιδίων και απορροών στη λίμνη διαύγασης. Δεδομένου ότι στην πλατεία Φιρέ, όπου είχαν αποθεθεί σύμφωνα με την εταιρεία 100.000 t αδρομερούς, δεν υπήρχαν οι προαναφερομενες υποδομές, γίνεται σαφές ότι τα παραγόμενα στραγγίδια και απορροές κατέληγαν ανεπεξέργαστα στο περιβάλλον. Βάσει, μάλιστα των δοκιμών έκπλυσης που διενεργήθηκαν σε δείγματα αδρομερούς, προέκυψε αυξημένη συγκέντρωση σε αρσενικό (As), η οποία το καθιστά μη κατάλληλο για διάθεση σε ΧΥΤΑ μη επικινδύνων, σύμφωνα με τους πίνακες 6 α & β της ΑΠ:οικ. 486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου. Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει και το ΕΜΠ βάσει των αποτελεσμάτων δοκιμών έκπλυσης για το τέλμα Ολυμπιάδας μετά από επεξεργασία (πίνακας 45, Παράρτημα V(1ο), ΕΜΠ 2005, της ΜΠΕ (2009). Πέραν των σταγγισμάτων, πηγή ρύπανσης για το περιβάλλον αποτελούσε και ο συμπαρασυρμός του υπολείμματος από τον άνεμο υπό μορφής σκόνης από την εξωτερική επιφάνεια του σωρού που είχε στεγνώσει. Αντιλαμβανόμενη η εταιρεία το πρόβλημα που είχε δημιουργήσει, και μετά από σχετικές καταγγελίες περιοίκων, προχώρησε σε κάλυψη του σωρού με γεωυφάσματα

Συνεπώς, πρόκειται για απόβλητο, για το οποίο όπως αναπτύχθηκε στην 6^η παράβαση είναι εν δυνάμει επικίνδυνο και με ισχυρές ενδείξεις να εμπίπτει εν τέλει στην κατηγορία των επικινδύνων. Σύμφωνα μάλιστα με τις δοκιμές έκπλυσης, λόγω της αυξημένης συγκέντρωσης σε αρσενικό (As) θα πρέπει να αποθεθεί σε ΧΥΤΑ επικινδύνων αποβλήτων. Αντιθέτως, όμως αποτέθηκε σε χώρο που δεν πληρούσε τις στοιχειώδεις προδιαγραφές περί διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων κατά παράβαση των ΗΠ 13588/725/2006 & ΗΠ 24944/1159/06 ΚΥΑ. Αποτέλεσμα αυτού και σε συνδυασμό με το μεγάλο μέγεθος των ποσοτήτων που αποτέθηκαν, το μακρό χρονικό διάστημα (τουλάχιστον 2 έτη) και των συνθηκών έκθεσης των εργαζομένων, περιοίκων σε αυτό, συμπεραίνεται ότι δημιουργήθηκε κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Συνεπώς, οι δηλώσεις της εταιρείας και οι εκ των υστέρων ενέργειες μερικής συμμόρφωσης δεν αναιρούν την παράβαση που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές

Παράβαση 8η: Μη σύννομη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων

Η εταιρεία προέβη σε μη σύννομη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων, κατά παράβαση των διατάξεων των ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ 383 Β' /28-03-2006) & ΗΠ 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791 Β' /30-06-2006) ΚΥΑ και του άρθρου 14 του Ν.4042 (ΦΕΚ 24 Α' /13-02-12). Συγκεκριμένα:

- i. Η εταιρεία συγκέντρωνε από κοινού επικίνδυνα απόβλητα (φιλτρώπανα) με κωδικό ΕΚΑ 15 02 02* και μη επικίνδυνα απόβλητα, κυρίως υλικά συσκευασιών (χάρτινες και πλαστικές συσκευασίες) σε ανοικτούς κάδους, οι οποίοι βρισκόνταν στον αύλειο χώρο του εργοστασίου, κατά παράβαση των διατάξεων των ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 & ΗΠ 24944/1159/06.
- ii. Η εταιρεία διέθεσε ανεξέλεγκτα ποσότητες επικινδύνων αποβλήτων (χρησιμοποιημένα φιλτρώπανα), χρησιμοποιημένων φίλτρων, κατά παράβαση των άρθρων 7 και 10 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 και του άρθρου 14 του Ν.4042/2012.
- iii. Η εταιρεία παρέδιδε το λεπτομερές υπόλειμμα κατεργασίας τέλματος Ολυμπιάδας, για το οποίο δεν προηγήθηκε ο απαιτούμενος χαρακτηρισμός του, σε αδειοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης μη επικινδύνων αποβλήτων, κατά παράβαση των άρθρων 7 & 10 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006.

Επισημαίνεται ότι από την εν λόγω παράβαση (σκέλος i και ii) προκλήθηκε ρύπανση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος, κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α' /16-10-1986), ενώ από το σκέλος iii δημιουργείται κίνδυνος υποβάθμισης του περιβάλλοντος

- i. Η εταιρεία στο από 16-02-2015 απολογητικό της δεν αποδέχεται την παράβαση αναφέροντας «Τα χρησιμοποιημένα φίλτρα διαχειρίζονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία» και αποστέλλοντας φωτογραφίες με την επισήμανση «Συσκευασία και διαχείριση φίλτρων συμπτωνώματος αρσενιοπυρίτη».

Η εταιρεία δεν παραθέτει επί της ουσίας κανένα επιχείρημα για να τεκμηριώσει το «αβάσιμο» της παράβασης. Η εικόνα που διαπιστώθηκε κατά την αυτοψία στις 26-08-2014 και αναφέρεται αναλυτικά στο κεφ. Ε.1.2 της ΑΠ:οικ. 486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου είναι σαφής. Τα ευρήματα αυτά κατεγράφησαν στην σχετική Έκθεση αυτοψίας, την οποία υπέγραψε ο υπεύθυνος του εργοστασίου εμπλουτισμού και παρέλαβε αντίγραφο της. Οι φωτογραφίες που αποστέλλει η εταιρεία προφανώς δεν αφορούν τα ευρήματα της από 26-08-2014 αυτοψίας και βέβαια δεν τεκμηριώνουν ότι αφορούν στην προσωρινή αποθήκευση των χρησιμοποιημένων φίλτρων.

Τα εν λόγω χρησιμοποιημένα φίλτρα εμπίπτουν στην κατηγορία των επικινδύνων αποβλήτων με κωδικό ΕΚΑ 15 02 02* και μάλιστα πρόκειται για απόβλητα με κατοπτρική εγγραφή, τα οποία θα πρέπει να διαχειρίζονται ως επικίνδυνα, μέχρι αποδείξεως της μη επικίνδυνης εκδοχής τους, με τεκμηριωμένες χημικές αναλύσεις. Επομένως είναι σαφής και ρητά καθορισμένος, από την ισχύουσα νομοθεσία, ο τρόπος διαχείρισής τους, σε όλα τα στάδια. Συγκεκριμένα μία εκ των βασικών

υποχρεώσεων του παραγωγού των επικινδύνων αποβλήτων είναι, σύμφωνα με την §4.δ του άρθρου 11 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006: «Να μην προβαίνει σε ανάμειξη των διαφόρων κατηγοριών επικινδύνων αποβλήτων ή σε ανάμειξη επικινδύνων με μη επικίνδυνα απόβλητα». Παράλληλα με την ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/06 έχουν καθοριστεί οι τεχνικές προδιαγραφές περί διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων και συνεπώς οι απαιτήσεις προκειμένου να επιτυγχάνεται υψηλός βαθμός προστασίας του περιβάλλοντος και κυρίως αποφυγή διασποράς ρύπων. Ενδεικτικά, για την προσωρινή αποθήκευση μέχρι την παράδοση του επικινδύνου αποβλήτου στις §2.1 και 2.2.1.του κεφ. 2 της ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/06 αναφέρεται: «Γενικά, οι αποθηκευτικοί χώροι (είτε χρησιμοποιούνται για προσωρινή αποθήκευση είτε για αποθήκευση) πρέπει να φέρουν σήμανση, ανάλογα με το είδος των αποθηκευμένων αποβλήτων, αντίστοιχη με τη σήμανση των εμπορευματοκιβωτίων που μεταφέρουν Ε.Α. και των αποθηκευτικών χώρων επικινδύνων εμπορευμάτων. » και «Τα προς αποθήκευση απόβλητα πρέπει να είναι τοποθετημένα σε κτιριακές εγκαταστάσεις τέτοιας κατασκευής, ώστε να τα προφυλάσσουν από βροχές, πλημμύρες, φωτιά κ.λπ.».

Εν αντιθέσει με τις ανωτέρω απαιτήσεις, η εταιρεία εφάρμοξε πρακτικές (από κοινού συγκέντρωση επικινδύνων και μη αποβλήτων, αποθήκευση επικινδύνων σε εξωτερικό χώρο), οι οποίες αντιβαίνουν τις θεμελιώδεις αρχές διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, του άρθρου 3 της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006, βάσει των οποίων: «Η διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων διέπεται από: α. Την αρχή της προφύλαξης και της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, σύμφωνα με την οποία επιδιώκεται ο περιορισμός του συνολικού όγκου των αποβλήτων και η μείωση των επιβλαβών συνεπειών για την υγεία και το περιβάλλον...», δημιουργώντας με τις ενέργειες της αυτές κίνδυνο ρύπανσης του περιβάλλοντος.

- ii. Η εταιρεία ομοίως, αναφέρει ότι η εν λόγω παράβαση στηρίζεται σε «εσφαλμένες παραδοχές», αναφέροντας στο απολογητικό της τα εξής: «Εν πρώτοις, το εργοστάσιο εμπλουτισμού Ολυμπιάδας μπήκε σε λειτουργία για τον καθαρισμό των παλαιών τελμάτων μόλις στα τέλη Δεκεμβρίου 2012, αμέσως μετά την έκδοση της άδειας λειτουργίας στις 19/12/2012, και όχι τον Ιανουάριο του 2012 που αναφέρετε στο έγγραφό σας. Επιπροσθέτως, στο διάστημα των 2 ετών λειτουργίας του (2013 & 2014) χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες ποσότητες φιλτράπανων

Φιλτράπαννα Ολυμπιάδας										
2013					2014					ΣΥΝΟΛΟ 2013- 2014 (kg)
Χρήση φιλτράπανου	Τεμάχια	Βάρος προ χρήσης / τεμάχιο	Βάρος μετά χρήσης/ τεμάχιο	Συνολικό βάρος (kg)	Χρήση φιλτράπανου	Τεμάχια	Βάρος προ χρήσης /τεμάχιο	Βάρος μετά χρήσης/ τεμάχιο	Συνολικό βάρος (kg)	
Συμπύκνωμα (δισκόφιλτρα 1,8)	2333	0,3	0,5	1167	Συμπύκνωμα (φιλτρώπρεσσα)	177	2,1	3,0	531	10286
Υπόλειμμα (δισκόφιλτρα 2,7)	4200	0,4	0,5	2100	Υπόλειμμα (δισκόφιλτρα 2,7)	5122	0,4	0,5	2561	
Υπόλειμμα (φιλτρώπρεσσα)	800	2,1	3,2	2560	Υπόλειμμα (δισκόφιλτρα 1,8)	1599	0,3	0,5	800	
					Υπόλειμμα (φιλτρώπρεσσα)	708	2,1	3,2	2266	

Όπως προκύπτει από τα ως άνω αναλυτικά στοιχεία, το συνολικό βάρος των χρησιμοποιημένων φιλτράπανων στα 2 χρόνια λειτουργίας του εργοστασίου ανήλθε σε 11,98 τόννους και όχι σε 29 τόννους που αναφέρετε στο έγγραφό σας.

Από τους 11,98 τόννους, τα φιλτράπαννα από την διήθηση του αρσενιοπυρίτη ανήλθαν σε μόλις 1698 kg δηλαδή 1,7 τόννους και όχι 29 τόννους που αναφέρετε στο έγγραφό σας. Τα φιλτράπαννα αυτά διαχειρίζονται από κατάλληλα αδειοδοτημένη εταιρεία με κωδικό Ε.Κ.Α. 15 02 02* με την έκδοση των απαραίτητων εντύπων αναγνώρισης αποβλήτου (βλ. συν. 12).

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι η εταιρεία μας έχει πράξει στο ακέραιο τα δέοντα όσον αφορά την διαχείριση των χρησιμοποιημένων φιλτρώπαννων σε πλήρη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία και σε καμία περίπτωση δεν παραβιάστηκε η ΚΥΑ 13588/725/2006 και το άρθρο 14 του Ν.4042/12.

Τα επιχειρήματα της εταιρείας, με εξαίρεση το χρόνο έναρξης λειτουργίας του εργοστασίου Ολυμπιάδας, δεν προβάλλονται ορθά για τους εξής λόγους:

- Ο χρόνος έναρξης λειτουργίας πράγματι είναι τέλη του 2012 – αρχές του 2013, όπως εξάλλου αναφέρεται στο κεφ. Α.1 της ΑΠ:οικ. 486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου και επομένως πρόκειται για τυπογραφικό λάθος.
- Με την από 26-08-2014 Έκθεση αυτοψίας, την οποία συνυπέγραψε και παρέλαβε αντίγραφο της ο υπεύθυνος του εργοστασίου Ολυμπιάδας, ζητήθηκαν από τους επιθεωρητές στοιχεία κατανάλωσης (συχνότητα αλλαγής) φίλτρων, καθώς και παραστατικά παράδοσής τους. Ωστόσο, η εταιρεία μέχρι τη συγγραφή της ΑΠ:οικ. 486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου δεν τα απέστειλε, με αποτέλεσμα οι διαπιστώσεις που αναφέρονται σε αυτήν (κεφ. Ε.1.2) να προκύψουν με τα διαθέσιμα στοιχεία της υπηρεσίας και αναφέρονται στην ΑΠ:οικ. 485/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου και αφορούσαν το εργοστάσιο Στρατωνίου.
- Ακόμα και να γίνουν αποδεκτά τα στοιχεία που παρατίθενται από την εταιρεία σχετικά με την χρήση των φιλτρώπαννων κατά τα έτη 2013 κι 2014, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό το τελικό βάρος των χρησιμοποιημένων πανιών και ειδικότερα αυτό των δισκόφιλτρων (ήτοι 3,2 kg), δεδομένου ότι αυτά ζυγίστηκαν παρουσία του υπευθύνου του εργοστασίου και βρέθηκε ότι το βάρος απέχει κατά πολύ από αυτό της εταιρείας (ήτοι 0,5 kg). Σημειώνεται ότι τα στοιχεία των ζυγίσεων κατεγράφησαν στην από 26-08-2014 Έκθεση Αυτοψίας, την οποία και υπέγραψε ο υπεύθυνος του εργοστασίου. Επομένως, θεωρώντας ορθό τα βάρους των ζυγίσεων, προκύπτει ότι κατά τα έτη 2013 και 2014 παρήχθησαν 42,7 t χρησιμοποιημένων φιλτρώπαννων (2013: 20,5 t και το 2014 22,2 t), ποσότητα πολύ μεγαλύτερη από τους 29 t που υπολογίστηκαν στην ΑΠ: οικ.486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου και των 11,98 t που δήλωσε η εταιρεία .
- Η εταιρεία, αποστέλλοντας παραστατικό συλλογής και μεταφοράς επικινδύνων μόνο για τα 1698 kg, θεωρεί ως επικίνδυνα απόβλητα μόνο αυτά που προήλθαν από την διήθηση του συμπυκνώματος και όχι και του υπολείμματος της κατεργασίας. Η θεώρηση αυτή είναι εντελώς λανθασμένη, αφού όπως αναφέρθηκε στην παράβαση 6 το υπόλειμμα εμπίπτει στην κατηγορία των εν δυνάμει επικινδύνων αποβλήτων, με ισχυρές μάλιστα ενδείξεις, βάσει αναλύσεων του ΓΧΚ, ότι χαρακτηρίζεται ως επικίνδυνο. Ως εκ τούτου και τα χρησιμοποιημένα φίλτρα που έχουν έρθει σε επαφή με αυτό έχουν ρυπανθεί με επικίνδυνες ουσίες και επομένως εμπίπτουν στην κατηγορία των επικινδύνων και φέρουν κωδικό ΕΚΑ 15 02 02*. Μάλιστα, τα εν λόγω απόβλητα φέρουν κατοπτρική εγγραφή, (κωδικοί ΕΚΑ 15 02 02* και 15 02 03) και συνεπώς θα πρέπει να διαχειρίζονται ως επικίνδυνα, μέχρι αποδείξεως της μη επικίνδυνης εκδοχής τους, με τεκμηριωμένες χημικές αναλύσεις.

Κρίνεται σκόπιμο να υπογραμμιστεί εκ νέου στο σημείο αυτό, το γεγονός ότι η εταιρεία από συντάξεως της ΜΠΕ (2009) αντιμετώπισε το υπόλειμμα της κατεργασίας ως «προϊόν» και όχι ως απόβλητο. Αποτέλεσμα αυτού είναι να μην έχει συμπεριλάβει το σύνολο των υποχρεώσεων που εκπορεύονται αλλά και δημιουργούνται, κατά το χειρισμό του εν λόγω αποβλήτου, όπως ενδεικτικά αναφέρονται χαρακτηρισμός του ως επικινδύνου ή μη, τρόπος συλλογής – προσωρινής απόθεσης, τελική διάθεση.

Συνεπώς η εταιρεία, όφειλε να είχε διαχειριστεί τις συνολικές παραγόμενες ποσότητες των χρησιμοποιημένων φίλτρων ως επικίνδυνα απόβλητα, τηρώντας τις σχετικές διατάξεις της ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 αναφορικά με τις υποχρεώσεις του παραγωγού, οι οποίες είναι σαφείς και κατηγορηματικές. Το γεγονός ότι απέστειλε παραστατικό παράδοσης σε αδειοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων μόνο για την ποσότητα των 1698 kg και όχι για το σύνολο ενισχύει και αποδεικνύει την παράβαση περί ανεξέλεγκτης διάθεσης τουλάχιστον 41 t επικινδύνων αποβλήτων (ρυπασμένα φιλτρώπαννα), ενέργεια που έχει προκαλέσει ρύπανση του περιβάλλοντος.

iii. Η εταιρεία χαρακτηρίζει «αβάσιμη» της αιτίαση της εν λόγω παράβασης αναφέροντας τα εξής:

«Η εταιρεία μας διαχειρίζεται το υπόλειμμα του καθαρισμού των παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας ως εξορυκτικό απόβλητο σε πλήρη συμμόρφωση με την εφαρμοστέα νομοθεσία στην οποία σαφώς δεν περιλαμβάνεται η ΚΥΑ 13588/725/2006, δεδομένου ότι αυτή ρητώς εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής της τα μεταλλευτικά απόβλητα.

Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι έχει γίνει πλήρης και τεκμηριωμένος χαρακτηρισμός του υπολείμματος του καθαρισμού των παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας, και μάλιστα και στο συνολικό υπόλειμμα αλλά και στα δύο (2) κοκκομετρικά κλάσματα, αδρομερές και λεπτομερές. Τα αποτελέσματα περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού του υπολείμματος κατεργασίας παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας έχουν παρουσιαστεί στις ακόλουθες μελέτες:

1. ΜΠΕ Απομάκρυνσης, Καθαρισμού και Αποκατάστασης Χώρου Απόθεσης Παλαιών Τελμάτων Ολυμπιάδας, Παράρτημα V (I): Περιβαλλοντικός Χαρακτηρισμός Δεγμάτων, Τελική Τεχνική Έκθεση, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων – Μεταλλουργών, Εργαστήριο Μεταλλουργίας, Δεκέμβριος 2005, Κεφάλαιο 4.3 Τέλματα Ολυμπιάδας μετά από κατεργασία, σελ. 23-29.
2. ΜΠΕ Απομάκρυνσης, Καθαρισμού και Αποκατάστασης Χώρου Απόθεσης Παλαιών Τελμάτων Ολυμπιάδας, Παράρτημα V (II): Δειγματοληψίες, δοκιμές περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού, χημικές αναλύσεις και φυσικοχημικές μετρήσεις σε μεταλλευτικά υλικά των Μεταλλείων Κασσάνδρας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας, Επιτροπή Ερευνών ΑΠΘ, Κωδικός Έργου 83284, Ιούλιος 2009, Κεφάλαια 5.2 και 5.3, σελ. 64-76.
3. ΜΠΕ για τις Μεταλλευτικές - Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας, Παράρτημα IV (6): Δειγματοληψίες, δοκιμές περιβαλλοντικού χαρακτηρισμού, χημικές αναλύσεις και φυσικοχημικές μετρήσεις σε μεταλλευτικά υλικά των Μεταλλείων Κασσάνδρας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας, Επιτροπή Ερευνών ΑΠΘ, Κωδικός Έργου 83284, Ιούλιος 2009, Κεφάλαια 5.2 και 5.3, σελ. 64-76.
4. ΜΠΕ για τις Μεταλλευτικές - Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας, Παράρτημα IV (4): Δοκιμές Περιβαλλοντικού Χαρακτηρισμού Δειγμάτων Μεταλλευτικών Εγκαταστάσεων Ολυμπιάδας και Σκουριών, Τελική Έκθεση, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων – Μεταλλουργών, Εργαστήριο Μεταλλουργίας, Μάρτιος 2008, Κεφάλαιο 4.1: Λεπτομερές τέλμα Ολυμπιάδας, σελ. 19-28.

Από τις παραπάνω εμπειριστατημένες μελέτες οι οποίες σημειωτέο διενεργήθηκαν από τα πλέον έγκριτα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας μας, ΕΜΠ και ΑΠΘ, και μάλιστα στα πλέον αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων των διαφορετικών κοκκομετρικών κλασμάτων που δύναται να παράγονται, το υπόλειμμα της κατεργασίας παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας χαρακτηρίζεται ως μη επικίνδυνο.

Τέλος, για ενημέρωσή σας και μόνο, και χωρίς αυτό να ερμηνευθεί ότι αποδεχόμαστε τον χαρακτηρισμό του υπολείμματος του καθαρισμού παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας ως επικίνδυνο, οι τοπικοί εργολάβοι μεταφοράς με τους οποίους συνεργαζόμαστε πληρούν τις υψηλότερες προδιαγραφές μέτρων ασφάλειας και έχουν και άδειες συλλογής και μεταφοράς επικινδύνων αποβλήτων, τις οποίες και επισυνάπτουμε (συν. 10 & 11).

Τα επιχειρήματα της εταιρείας δεν προβάλλονται ορθά για τους εξής λόγους:

- Το ζήτημα χαρακτηρισμού του λεπτομερούς υπολείμματος κατεργασίας τέλματος ως «αποβλήτου», της υποχρέωσης χαρακτηρισμού του ως επικινδύνου ή μη και της υπαγωγής τους στις διατάξεις της ΚΥΑ 13588/725/2006, καθώς επίσης, το γεγονός ότι οι διεξαχθείσες αναλύσεις για τον

περιβαλλοντικό χαρακτηρισμό των υλικών (αποβλήτων) δεν είναι οι προβλεπόμενες, έχουν πλήρως απαντηθεί στην τεκμηρίωση της 6^{ης} παράβασης.

- Ως εκ τούτου πρόκειται για «εν δυνάμει» επικίνδυνο απόβλητο με κατοπτική εγγραφή και με κωδικούς ΕΚΑ 01 03 05* και 01 03 06, για το οποίο υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις υπαγωγής στην κατηγορία των επικινδύνων αποβλήτων. Συνεπώς η εταιρεία όφειλε να το διαχειρίζεται ως επικίνδυνο κατά τη διαδικασία μεταφοράς του, παραδίδοντάς το σε εταιρεία διαχείρισης εφοδιασμένη με τις προβλεπόμενες άδειες, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 10 της ΚΥΑ 13588/725/2006. Οι αναφερόμενες στην ΑΠ:οικ. 486/16-01-2015 Έκθεση Ελέγχου άδειες συλλογής και μεταφοράς μη επικινδύνων αποβλήτων είχαν προσκομιστεί από την εταιρεία με το ΑΠ:Χ/ΣΤΡ/1404/05-11-2013 έγγραφό της, σε συνέχεια της από 27-09-2013 Έκθεσης Αυτοψίας. Οι άδειες συλλογής-μεταφοράς επικινδύνων αποβλήτων που απεστάλησαν με το από 16-02-2015 απολογητικό εκδόθηκαν στις 10-01-2014, ημερομηνία μεταγενέστερη του ελέγχου γεγονός που δείχνει τη συμμόρφωση της εταιρείας.

Συνεπώς, οι δηλώσεις της εταιρείας και οι εκ των υστέρων ενέργειες, δεν αναιρούν την παράβαση που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές κατά τον έλεγχο.

Παράβαση 9η: Ελλιπή μέτρα χειρισμού προϊόντος συμπυκνώματος σιδηροπυριτών

Η εταιρεία δεν έλαβε, ως όφειλε, επαρκή μέτρα για την αποφυγή διασκορπισμού του προϊόντος συμπυκνώματος σιδηροπυριτών, σε όλα τα στάδια χειρισμού του, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα τη διαφυγή και το διασκορπισμό του στο περιβάλλον, εντός και εκτός του οριοθετημένου χώρου μπροστά στην αποθήκη συγκέντρωσής του, καθώς και στην υπαίθρια πλατεία κίνησης των μηχανημάτων, κατά παράβαση των άρθρων 1 & 2 του Ν.1650/16 (ΦΕΚ 160 Α'16-10-86) και του όρου δ2.60 της ΑΠ:οικ.201745/26-07-11 ΚΥΑ ΕΠΟ.

Επισημαίνεται ότι από την εν λόγω παράβαση δημιουργείται κίνδυνος ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Η εταιρεία δεν αποδέχεται την ανωτέρω παράβαση αναφέροντας τα κάτωθι: «Πράγματι, δεν προσδιορίζεται ούτε ο χρόνος ούτε η μέθοδος διαπίστωσης, ενώ δεν τεκμηριώνονται τα παρατηθέντα συμπεράσματα. Αντίθετα, έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα που προβλέπονται από την εγκεκριμένη ΜΠΕ και την ΚΥΑ ΕΠΟ του έργου για την προστασία του περιβάλλοντος με αποτέλεσμα να μην υπάρχει καμία διαφυγή και διασκορπισμός κανενός προϊόντος. Στα μέτρα αυτά συγκαταλέγονται μεταξύ άλλων, η κατασκευή περιμετρικών καναλιών εκτροπής των επιφανειακών νερών εκτός των εγκαταστάσεων, η κατασκευή σειρά έργων για την συλλογή του συνόλου των ομβρίων υδάτων του εργοστασίου σε κατάλληλα στεγανοποιημένη λίμνη συλλογής απορροών και ανακύκλωση στην παραγωγική διαδικασία, εγκατάσταση δύο αυτόματων συστημάτων πλύσης τροχών των φορτηγών αυτοκινήτων, ενσάκκιση του προϊόντος σε μεγασάκκους του 1 κυβικού μέτρου εντός του χώρου της κλειστής αποθήκης, κλπ. Με τα μέτρα αυτά διασφαλίζεται η πλήρης συγκράτηση όλων των μεταλλευτικών υλικών (προϊόντος και υπολείμματος) εντός του οριοθετημένου χώρου των αποθηκών και των εν γένει εγκαταστάσεων του εργοστασίου».

Τα ως άνω επιχειρήματα της εταιρείας κρίνονται ανεπαρκή για την αντίκρουση της παράβασης για τους εξής λόγους:

- Στην από 26-08-2014 Έκθεση αυτοψίας των επιθεωρητών κατεγράφη αναλυτικά η διαπιστωμένη κατάσταση των εκτεταμένων διαφυγών προϊόντος εκτός της αποθήκης συγκέντρωσής του, στην πλατεία μπροστά από την αποθήκη και στην πλατεία κίνησης των μηχανημάτων. Συγκεκριμένα στην εν λόγω έκθεση αυτοψίας αναφέρεται: «εξακολουθούν και υπάρχουν εκτεταμένες διαφυγές προϊόντος στο δάπεδο της πλατείας φόρτωσης των big-bag, που διασπείρονται με την κίνηση των κλαρκ και των οχήματων». Ομοίως κατά την αυτοψία στις 22-05-2014 διαπιστώθηκε το ζήτημα των διαφυγών προϊόντος και σημειώθηκαν τα εξής στη σχετική Έκθεση αυτοψίας: «στο τμήμα της πλατείας μπροστά από την αποθήκη ενσάκκισης προϊόντος υπάρχουν διαφυγές προϊόντος από τη διαδικασία

ενσάκισής του, το οποίο διασπείρεται στο υπόλοιπο τμήμα της πλατείας με την κίνηση των μηχανημάτων έργου». Η διαπίστωση ήταν οφθαλμοφανής, καθώς στην αποθήκη προϊόντος υπήρχε μόνο το εν λόγω υλικό, το οποίο έχει χαρακτηριστικό σκούρο χρώμα. Την ίδια ακριβώς εμφάνιση είχε και το υλικό το οποίο ήταν διασκορπισμένο σε μια περιοχή που ξεκινούσε από το εσωτερικό της αποθήκης προϊόντος και επεκτεινόταν στους γύρω εξωτερικούς χώρους. Οι ανωτέρω διαπιστώσεις έγιναν αποδεκτές και από τον υπεύθυνο του εργοστασίου, ο οποίος συνυπέγραψε τις Εκθέσεις και παρέλαβε αντίγραφο τους. Επιπρόσθετα, κατά την αυτοψία και παρουσία του εκπροσώπου ελήφθησαν σχετικές φωτογραφίες της ΑΠ:οικ. 486/16-01-2015 Έκθεσης Ελέγχου, οι οποίες δεν αμφισβητούνται και μαζί την έκθεση αυτοψίας τεκμηριώνουν πέρα κάθε αμφιβολίας το χρόνο τέλεσης της παράβασης και τη μέθοδο διαπίστωσης. Επομένως, δεν είναι ορθή η αιτίαση της εταιρείας ως προς τον μη προσδιορισμό του χρόνου και τη μέθοδο διαπίστωσης.

- Η τεκμηρίωση των συμπερασμάτων, σχετικά με τα ανεπαρκή μέτρα αποφυγής διασκορπισμού του προϊόντος κατά το χειρισμό του, προκύπτει συνδυαστικά από τα ευρήματα της από 26-08-2014 αυτοψίας και του γεγονότος ότι πρόκειται για υλικό, το οποίο όπως έχει αναπτυχθεί στην 1^η παράβαση, χαρακτηρίζεται βάσει του ΔΔΑ της εταιρείας ως: επικίνδυνο για το υδατικό περιβάλλον: GHS09, ως επικίνδυνο για την υγεία: GHS08 και οξείας τοξικότητας κατηγορίας κινδύνου 4: GHS07. Το στοιχείο αυτό της ταξινόμησης ως προς την επικινδυνότητα είναι ουσιώδες και καθοριστικό, το οποίο η εταιρεία παρέλειψε να συμπεριλάβει στη ΜΠΕ (2009). Αποτέλεσμα αυτού ήταν μην έχουν τεθεί σχετικοί όροι στην ΚΥΑ ΕΠΟ για το χειρισμό του προϊόντος. Η εταιρεία κατά ελάχιστον και σε κάθε περίπτωση γνωρίζοντας τις επικίνδυνες ιδιότητες του προϊόντος θα έπρεπε να εφαρμόζει τα μέτρα προφύλαξης του ΔΔΑ, τα οποία διαβαθμίζονται ανάλογα της επικινδυνότητας του υλικού και αφορούν στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος. Έτσι, πέρα από τη λήψη μέτρων ατομικής προστασίας για το προσωπικό που έρχεται σε επαφή με το προϊόν, σε εφαρμογή της § 2.2 του ΔΔΑ όφειλε να λάβει μέτρα προκειμένου : «Ρ 273: Να αποφεύγεται η απελευθέρωση στο περιβάλλον, Ρ 391:Μαζέψτε την ουσία ή το προϊόν που χύθηκε», και της § 6.2 του ΔΔΑ: «Κατά την διαχείριση του υλικού θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα πρόληψης ανεξέλεγκτης διάχυσής στο περιβάλλον (ατμόσφαιρα-έδαφος-νερά)».

Η εταιρεία, εν αντιθέσει με τις ανωτέρω υποχρεώσεις της, δεν λάμβανε τα προβλεπόμενα μέτρα προφύλαξης και τον χειρισμό του προϊόντος, με αποτέλεσμα αυτό κατά τη διαδικασία μεταφοράς του στην αποθήκη και ενσάκισής του, να διασκορπίζεται εκτός της αποθήκης, στον εξωτερικό χώρο της πλατείας κίνησης των μηχανημάτων. Η πρακτική είχε ως αποτέλεσμα τη δυνατότητα της απρόσκοπτης διασποράς του στο περιβάλλον, δημιουργώντας κίνδυνο ρύπανσης και υποβάθμισής του, δεδομένου ότι πρόκειται για επικίνδυνο υλικό.

Συνεπώς, οι δηλώσεις της εταιρείας, δεν αναιρούν την παράβαση που διαπιστώθηκε από τους επιθεωρητές κατά τον έλεγχο.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Η Προϊσταμένη ΕΒΕ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΦΟΥΝΤΗ
ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Κωνσταντίνα Αλ. Μήτσιου

Β. Εσωτερική Διανομή:

1. Αρχείο ΤΕΠ/ΕΒΕ Φάκελος υποθέσεως (Φ/Β.386/13)
2. Σοφία Χριστοφόρου
3. Στέλιος Μαυρομάτης